

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 21

zima 2013

Syn Boží som

Ja a Otec sme jedno

Ján 10:30

*... anjel Gabriel bol poslaný k panne,
a meno panny bolo Mária, a povedal:
Raduj sa, obdarená milosťou! Pán s tebou,
ty požehnaná medzi ženami!*

Lukáš 1:26-28

Bitnej obeti
a posvätného daru oltárneho si nechcel;
uši si mi otvoril.

Zápalnej obeti a obeti za hriech si nežiadal.

Vtedy som povedal:
Hľa, idem, ako je o mne napísané v knihách.

Činiť tvoju vôľu, môj Bože,
si želám,
a tvoj zákon je v mojich vnútornostiach.

Žalm 40:7-9

obsah

Láska ako dar	2	Prijať Pána Ježiša Krista	17
Boží Syn, ktorého posvätil Otec		Chodiť v Pánovi Ježišovi Kristovi	21
a poslal na svet	3	Boží manuál.....	23
Syn Boží som	8	O manželstve v dejinách ľudstva	29
Bez Adama niet Krista	13	Podakovanie, Oprava.....	39

Láska ako dar

Keď čítame Rímskym 5:5, uvedomujeme si, že láska je dar, daný nám skrze Svätého Ducha: „...lebo láska Božia je vyliata v našich srdciach skrze Svätého Ducha, ktorý nám je daný.“

Láska, práve tak ako viera, sa prejavuje v skutkoch. Viera bez skutkov, ako píše Jakub, je mŕtva (Jakub 23:17). Láska bez prejavenia sa, láska bez skutkov, by sa dala nazvať vlastne tiež mŕtvou. Tak ako viera bez skutkov nikomu neosoží, tak ani láska bez skutkov, bez skutkov lásky, nikomu nie je na úžitok a ani na budovanie.

Boh miloval svet a svoju lásku k nemu prejavil skutkom. Na jeho záchranu poslal na tento svet svojho Syna v podobnosti tela hriechu (Rímskym 8:3). Láska je dar a je v našich srdciach vyliata skrze Svätého Ducha, ktorý nám je daný (Rímskym 5:5).

Sme znovuzrodení, sme nové stvorenia v Ježišovi Kristovi, aby tí, ktorí uverili, konali dobré skutky, ktoré Boh pre nás pripravil, aby sme ich konali, lebo je to Boh, ktorý spôsobuje i chcenie i činenie skutkov lásky i skutkov spravodlivosti:

„Lebo sme jeho dielom, stvorení v Kristu Ježišovi nato, aby sme konali dobré skutky, ktoré Boh vopred prihotovil, aby sme v nich chodili.“ (Efezským 2:10).

„...nie zo skutkov spravodlivosti, ktoré by sme asi my boli činili, ale podľa svojho

milosrdenstva nás spasil kúpeľom opätovného splodenia a obnovením Svätého Ducha, ktorého vylial na nás bohato skrze Ježiša Krista, nášho Spasiteľa, aby sme súc ospravedlnení jeho milosťou boli dedičmi podľa nádeje večného života. Verné je to slovo, a chcem, aby si o tom o všetkom pevne dotvrdzoval, aby tí, ktorí uverili Bohu, hľadeli konať dobré skutky.“ (Títovi 3:5-8).

„Radujme sa a plesajme a vzdajme jemu chválu, lebo prišla svadba Baránkova, a jeho manželka sa prihotovila. A dalo sa jej, aby sa obliekla do čistého a nádherného kmentu, lebo tým kmentom sú skutky spravodlivosti svätých.“ (Zjavenie 19:8).

„...lebo je to Boh, ktorý vo vás pôsobí i chcenie i činenie pre záľubu.“ (Filipským 2:13).

On nás preto znova splodil, všetko pre nás pripravil a vybavil nás všetkým potrebným, aby sme mohli naplňať jeho vôľu a konať jeho skutky. Dal svojho Ducha do nás, aby sme mohli konať v jeho moci – sami zo seba by sme to nezvládli. Rozliat v našich srdciach skrze svojho Ducha svoju lásku, aby sme ho milovali a milovali svojich blížnych.

Sme milovaní Boží a nič nemôže
odlúčiť nás od lásky Božej, ktorá je v Kristu Ježišovi, našom Pánovi.
Rímskym 8:39

Drahoslav Vajda

Boží Syn, ktorého posvätil Otec a poslal na svet

Moje ovce čujú môj hlas, a ja ich znám, a nasledujú ma, a ja im dávam večný život, a nezhynú na veky, a nikto ich nevytrhne z mojej ruky.

Ján 10:27-28

V tomto článku sa zamyslíme nad textom 10. kapitoly Evanjelia podľa Jána. Vo verši 28 Pán Ježiš hovorí: „*a ja im*“ – a myslí tým všetkých, ktorí v neho uveria, všetkých, ktorí sa len na neho spoľahli – *a ja im dávam večný život, a nezhynú na veky, a nikto ich nevytrhne z mojej ruky.*“ V 29. verši pridal: „*Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých, a nikto ich nemôže vytrhnúť z ruky môjho Otca.*“ Za týmto nasleduje prehlásenie: „*Ja a Otec sme jedno.*“ (verš 30). V tomto článku sa budeme pýtať na zmysel a význam tohto prehlásenia z verša 30.

V 10. kapitole sa znova objavuje istý zlomový bod, ktorý je opísaný vo verši 31: „*Vtedy zase zodvihli Židia kamene, aby ho ukameňovali.*“ Pán Ježiš je obvinený z rúhania (verš 33), čo je podľa Mojžišovho zákona mimoriadne vážny zločin a mimoriadne vážny hriech. Bol na zozname tých vecí, ktoré sa trestali smrťou (vidíme to napr. v 3. Mojžišovej 24:10-16).

Ako sa pozeráme do 10. kapitoly Jánovho evanjelia, opäť nastáva chvíľa, kedy znovu dochádza ku konfliktu a stretu Ježiša Krista so Židmi, ktorí pozorovali jeho divy a zázraky, počúvali jeho učenie, videli, čo všetko sa okolo neho deje a hľadali pre to vysvetlenie. Tragédiou je, že si nájdu vysvetlenie, ktoré sa však zrodilo v neveriacom srdci, a tak sa úplne míňajú pravdy. Bolo to úplne iné vysvetlenie, než to, ktoré Pán Ježiš o sebe vyhlásil, a ktoré potvrdil všetkými svojimi divmi a vyplnením všetkých proctiev. Pravdivé vysvetlenie je, že on je ten Boží Syn z večnosti, v ktorého treba veriť. On je ten, ktorý má aj božskú, aj

ľudskú prirodzenosť, ten, ktorý jediný je poslaný od Otca.

V tejto kapitole sú zaznamenané dve podobenstvá. V prvom podobenstve (verše 1 až 10) Pán Ježiš povedal, že on je dvere do ovčince, a že ku spaseniu sa dá prísť iba cez neho. Druhé podobenstvo (verše 11 až 18) je o tom, že on je pastierom. Od verša 11 Pán Ježiš vraví, že on je ten dokonalý pastier, on je ten, ktorý prišiel zachrániť ovce, dať im pokrm, priviesť ich k požehnanu, k spaseniu, k záchrane. Prišiel to urobiť tak, že z lásky položil za ovce svoj život a tým za ovce zaplatil najvyššiu cenu. Nie tak, ako niekto nezainteresovaný, ktorý dostal svoju mzdu, ale k ovciam nemá žiadnu lásku, žiaden vzťah, len si nejako odbaví svoju prácu, svoju povinnosť. Preto Pán Ježiš porovnával nájomníka, ktorý sa o ovce stará len pre peniaze, so skutočným pastierom.

Jánovo evanjelium od začiatku až do konca rozvíja množstvo tém, ktoré sa navzájom prelínajú. Jedna z tém je hlbšie a hlbšie a vysvetľovanie vzťahu

medzi Bohom Otcom a Božím Synom. Aj 10. kapitola prispieva do tejto štruktúry – obsahuje svoje vlastné témy, ale tiež dôjde i na túto veľkú tému Otca a Syna. V 10. kapitole vo veršoch 17 až 18 sú zaznamenané radikálne výpovede Pána Ježiša Krista o tom, že má právo dať svoj život, a že má právo ho opäť vziať, teda zomrieť a potom byť vzkriesený. Vec je taká šokujúca, že padlo obvinenie, že má démona a blázni (verš 20). Medzi Židmi dochádzalo k roztržkám (verš 19). Roztržky majú veľký význam, sú dôležité, lebo fungujú ako rozbuška, ktorá spustí hľadanie a v mnohých spôsoboch postoj: *to nie sú slová posadnutého démonom, či azda môže démon otvoriť oči slepých?* (verš 21). V Božom pláne je zužitkované aj to, že dochádza k sporom okolo Pána Ježiša. Povieme to takto: radšej nech sú spory, nech sa niečo deje, než aby bolo ticho a nikto nič nehľadal, na nič sa nepýtal, nič nepovedal a nič sa nedialo, pretože uprostred týchto sporov stále sú takí, – a Jánovo evanjelium to dosvedčuje – ktorým Boh otvorí srdce, ktorí uveria a dosahujú spasenie.

V Židoch, v Izraelitoch, sa nachádza obrovská otázka: Je tento tu naozaj Spasiteľ, Mesiáš, sľúbený Záchranca? Vo verši 24 čítame: *„Vtedy ho obstúpili Židia a hovorili mu: Dokedy budeš držať našu dušu v napnutí? Ak si ty Kristus, povedz nám to otvorene!“* Znovu a znovu tá istá otázka: Si to ty alebo nie si? Si ty Spasiteľ, si ty ten Záchranca? Pán Ježiš odpovedá: *„Povedal som vám, a neveríte. Skutky, ktoré ja konám v mene svojho Otca, tie svedčia o mne.“* (verš 25). Takže dve veľké nosné veci sa diali celé tie tri roky Ježišovej služby:

(1) hovoril slová pravdivé, mocné, hlboké, cez ktoré ľudia znovu a znovu objavovali, že on je Spasiteľ, že on je vyplnenie zaslúbení daných od dávna cez prorokov, on je večný Syn poslaný od Boha a

(2) zároveň konal skutky, ktoré nemohol konať nikto iný než ten, kto sa vtelil ako pravý Boh, ktorý prišiel od Otca, poverený, zmocnený ich konať a tie o ňom svedčili.

Práve na pozadí tohto množiaceho sa svedectva slov i skutkov Pána Ježiša sa naplno odkrýva hrôza nevery, desivá skutočnosť toho, že Židia dostali toľko svedectva, toľko dôkazov, toľko odkrytia toho, kto je Ježiš, až sa stane nado všetko zjavným, že celý pôvod otázok a roztržiek medzi nimi je len na strane človeka. Celý čas to pramení z hlboko zakorenenej neviery, ktorá nás ako jed nakazila do takej miery, že ani sami od seba nedokážeme uveriť, a tak Jánovo evanjelium odkrýva, že Boh sám svojou zázračnou mocou musí človeka pritiahnuť k viere v Pána Ježiša Krista. Toto je zachytené aj vo verši 27 tejto kapitoly: *„moje ovce čujú môj hlas a ja ich znám a nasledujú ma.“*

Na tomto mieste Jánovo Evanjelium rozvíja jednu zo svojich veľkých tém: Nech by neviara v ľudskom srdci bola akokoľvek veľká, – taká, že človek sám od seba neuverí, nepríde k obráteniu, hoci slová Pána Ježiša a jeho skutky sú viac ako dostatočný dôkaz na uverenie – i tak existujú tí, ktorí sú opísaní ako ovce, ktorých si Boh Otec vybral, aby ich priviedol k viere. A je to sám Otec, ktorý spôsobí, že títo budú počuť hlas pastiera Ježiša Krista. Pán Ježiš ich pozná a oni budú poznať jeho a budú ho nasledovať

(verš 27). Do tejto situácie prišli výroky veršov 28 až 30, na ktoré Židia rozhorčene reagujú rozhodnutím ukameňovať ho. Prečo? V nasledovnom skúsme tento kľúčový moment pochopiť.

Pán Ježiš povie niečo, o čom sa v židovstve vie, že to môže povedať a urobiť len ten, kto je všemohúci Boh: „*a ja im dávam večný život*“ (verš 28). Aby toto niekto mohol povedať, tak musí byť tým, kto je v Písmach oznámený ako pravý Boh, ako Boh Izraela. Ježiš pokračuje: „...*a nezhynú naveky*“. Teda si nárokuje moc nad večnosťou a prehlasuje, že má úplnú moc nad celou budúcnosťou a nad všetkým, čo príde. Oznamuje tam stojacim Židom, že vlastní všetky tie neobmedzené božské zdroje, aby mohol neomylné uskutočniť tieto veľké sľuby a plány.

Veľkosť výroku vo verši 28 je ďalej mimoriadne zjavná i z toho, že Pán Ježiš si prisvojí činy, ktoré v Starom zákone na seba vzťahoval výlučne Boh JHVH (v Roháčkovom preklade je hebrejské JHVH zvyčajne preložené ako Hospodin). Výpoveď „*nikto ich nevytrhne z mojej ruky*“ je paralelná k výpovedi v 5. Mojžišovej 32:39, kde čítame: „*A tak teraz vidzte, že ja a len ja som to! A nie je u mňa nijakého Boha. Ja usmrcujem i ožívujem, raním a ja tiež uzdravujem, a nie je toho, kto by vytrhol z mojej ruky.*“

V tomto texte z 5. knihy Mojžišovej máme ohromujúci výrok, ktorý je výrokom Boha Izraela, toho Boha, ktorý je jediný pravý Boh. Čiže Pán Ježiš, Boží Syn, sa tu vložil do výsady, do atribútov, do moci, do jedinečnosti toho, ktorý je známy v Izraeli ako jediný pravý Boh.

Takto Pán Ježiš na seba berie nároky, výsady a schopnosti, aké má len sám

pravý Boh Izraela a Židia, ktorí tam stoja, to veľmi dobre pochopia. No a keď potom toto všetko spojí aj s výrokom „*Ja a Otec sme jedno*“ vo verši 30, čím prehlási svoju jednotu s Otcom čo do vôle i moci, vtedy to už Židia nevydržia a dvíhajú kamene, aby ho ukameňovali.

Než ukončíme tento článok a pripravíme sa na jeho druhú časť, kde rozoberieme obranu Pána Ježiša zoči-voči nevráživosti tej časti jeruzalemských Židov, ktorí sa tam práve nachádzajú, potrebujeme sa zastaviť a uvedomiť si jednu širšiu súvislosť o vzťahu Boha Otca a Božieho Syna.

Totíž pre tých zatvrdených Židov alebo rovnako i pre nejakú hľadajúcu dušu tu môže zarezonovať jedna dilema. Ak sa teda Pán Ježiš vložil do výroku z 5. Mojžišovej 32:39, čím sa de facto prezentoval ako niekto rovný s Bohom Izraela, kto je potom ten Boh, v ktorého veria Židia? Alebo to môžeme vyjadriť ešte naliehavejšie. Ak je Pán Ježiš práve tak 100 % Boh ako je 100 % človek, tak kto je potom Otec, o ktorom toľko hovorí? Ak je Pán Ježiš právom označený a poctený ako Boh (napr. Ján 1:1 či Ján 20:28), nie je potom Pánom Ježišom vyčerpané všetko, čo človek potrebuje poznať o Bohu, aby ho mohol v pravde uctievať? Apoštol Ján akoby rátal s týmto typom otázok, a tak celé jeho evanjelium sa vyznačuje pozoruhodnou štruktúrou a viacerými staťami, ktoré nám umožňujú nájsť odpovede na tieto otázky.

Konkrétne máme v Jánovom evanjeliu výroky, ktoré opisujú božskú moc Pána Ježiša, alebo inak povedané atribúty večného Syna. Opisujú slávu Pána Ježiša, jeho neobmedzenú moc, jeho

dokonalosť, no pritom znovu a znovu Jánovo evanjelium necháva vždy aj prostriedok, ako porozumieť vzťahu medzi Bohom Otcom a Božím Synom. K tým mocným výpovediam o božskej moci Pána Ježiša verš 10:29 (hovoriť a) pridáva: „*Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých, a nikto ich nemôže vytrhnúť z ruky môjho Otca.*“ Pán Ježiš teda najprv v princípe oznámil: *Som taký istý ako Otec, som v skutku ako on. Preto ma poslal vykonať toto jeho Božie dielo: zachrániť ovce, zaplatiť za ne, dať im večný život. Som ten, ktorého ako svojho Syna poveril touto úlohou.* No jedným dychom (zároveň) oznamuje, že Otec je jeho zdroj, Otec je konečný pôvodca, Otec je ten, ktorý mu dáva ovce. Otec je ten, ktorý v tomto zmysle je väčší od všetkých. Podobnú štruktúru ako tento úsek v Jánovi 10 má i Ján 5:17-30. I tam je na jednej strane opísaná božská moc Pána Ježiša a zároveň s tým ruka v ruke aj to, že Syn má moc len vďaka Otcovi ako svojmu zdroju.

Takže kto je Boh Otec? O Bohu Otcovi platí niečo úplne unikátne – Otec je absolútny zdroj všetkého. To jedinečné, čo platí o Otcovi je, že Otec je väčší od všetkých (Ján 10:29), lebo všetko – vrátane Syna – má v ňom svoj pôvod. V Písme sú pasáže, ktoré hovoria, že Otec je zdrojom plánu, je zdrojom rozhodnutí, je zdrojom vôle, ktorej sa Syn podriaďuje. Jánovo evanjelium má stále dvojaký dôraz: Syn je ako Otec čo sa týka moci, schopnosti, skutkov a toho, čo prišiel vykonať. Je to na nerozoznanie, kedykoľvek Syn hovorí, koná a prejavuje sa. Syn je skutočným Bohom – keď je v tele na Zemi, je to ako keby sám Otec bol medzi nami. Zároveň pritom Syn

nikdy nie je oddelený od Otca. Nikdy nie je ten, ktorý by konal na vlastnú päsť. Nikdy nebol nezávislou bytosťou, ktorá by mala čokoľvek iné v srdci než to, čo určil Otec – a toto všetko je vyjadrené komplexom veršov 10:27 – 30.

Jánovo evanjelium osobu Syna opisuje tak, že Syn je zapojený do dlhého zoznamu všetkých skutkov Boha Otca či už ide o stvorenie, udržiavanie vesmíru, moc súdiť, vzkriesiť, zahubiť, dať večný život. To všetko je tam opakovane opísané tak, že ich rovnako má a koná aj Syn po vzore Otca. Popri tom druhý balíček výpovedí Jánovho evanjelia hovorí, že Syn sa vždy podriaďuje Otcovi, vždy čerpá z Otca, vždy je na Otcovi závislý. Môžeme povedať, že Syn akoby hovorí: *Ja som Otcova kópia.* Preto v Liste Kolosenským Pavol píše, že Pán Ježiš, Boží Syn, je obraz neviditeľného Boha (Kolosenským 1:15). Preto máme na začiatku Listu Židom (Židom 1:3) výpoveď, že Syn je odrazom Otcovej podstaty, že je žiarou jeho slávy. Tá výpoveď hovorí ako keby o kópii, o tom, že tu je niekto – a tým je Syn z večnosti – ktorý v sebe v plnosti nesie Otcovo bytie, Otcove atribúty. Zároveň je ako osoba niekto iný než Otec a tiež platí, že je Otcovi podriadený a plní jeho vôľu.

Piata kapitola Jánovho evanjelia snád' najpodrobnejšie vysvetľuje, čo znamená, že Syn je syn, čo znamená synovstvo, aký má obsah, čím je definované. Čo to znamená, že Syn je voči Otcovi v pozícii syna a v bytí syna. Tam je opísaná situácia, keď Pán Ježiš uzdravil nemocného v sobotu a pri tej príležitosti povedal: „*Môj Otec pracuje až doteraz i ja pracujem.*“ a „*Všetko, čo činí Otec, to podobne činí aj Syn.*“ Ako

sme už uviedli vyššie, rovnaký je i odkaz veršov 10:27-30.

Keď si teda spojíme všetky myšlienkové nite Jánovho evanjelia, potom za výrokom „Ja a Otec sme jedno“, máme vidieť nasledovné dve skutočnosti:

a) *Otec a Syn sú jedno v skutkoch.* Do všetkých Otcových skutkov bol zahrnutý i Syn, a to počnúc od nedohľadnej minulosti. On je opísaný ako ten, skrze ktorého je všetko stvorené. Je opísaný ako ten, ktorý všetko udržuje slovom svojej moci v podriadenosti Otcovi, a to smerom aj do nekonečnej budúcnosti. On je ten, ktorý dáva večný život, je ten, skrze ktorého sa udeje vzkriesenie z mŕtvych (1. Korinským 15:22-24). Sú si rovnakí v skutkoch. Zároveň Syn je inou osobou ako Otec a je Otcovi podriadený. Všetky skutky prišiel vykonať len v Otcovom mene a v podriadenosti jemu. Jánovo evanjelium zvlášť dôsledne vysvetľuje, ako Syn vošiel do sveta a koná všetky Otcove skutky.

b) *Otec a Syn sú jedno aj v moci, alebo rozšírene povieme, že čo do podstaty či charakteru bytia.* Kde je to najviac vidieť v Jánovom evanjeliu? Najviac to vidieť tiež v piatej kapitole vo verši 26. V piatej kapitole je dlhý zoznam skutkov, ktoré Syn koná až sa dostávame k veršu 26 „*Lebo ako má Otec život sám v sebe...*“ –

to je jedinečná Božia vlastnosť, že Otec žije nie z vonkajších zdrojov a nie tak, že je od niečoho závislý, a verš pokračuje: „...*tak dal aj Synovi, aby mal život sám v sebe*“. O Synovi je oznámené to, čo je povedané iba o Otcovi a o nikom inom. Syn má bytie, existenciu, rovnaké, ako je bytie Otcovo -- žije sám v sebe: On je Syn tých zvláštnych božských atribútov. Je tým, ktorý koná Otcove skutky a je zároveň tým, ktorý má bytie či božstvo Otca v sebe – veriaci v Ježiša Krista túto sumarizovanú skutočnosť v histórii vyjadrovali neraz cez slovo podstata, hovorili, že Syn má takú istú podstatu ako Otec.

To je zmysel toho, čo nám Jánovo evanjelium odkazuje a vraví: Keby na to prišlo, že by sa namiesto Syna Božieho vtelil a pravým človekom sa stal nie Boží Syn, ale sám Boh Otec, všetko by prebehlo (sa udialo) rovnako. Celá táto myšlienková línia vrcholí v 14. kapitole, keď sa Filip pýta Pána: „*Pane, ukáž nám Otca a bude nám dost*“ (Ján 14:8). Pán Ježiš mu odpovie: „*Kto mňa videl, videl Otca.*“

V tomto článku sme sa pozreli na jeden z kľúčových odkazov Jánovho evanjelia – totiž na vysvetlenie, kto je Boží Syn vo vzťahu k Bohu Otcovi.

Ján Šichula

Obrana Pána Ježiša Krista voči snahe ukameňovať ho je opísaná v nasledujúcom článku (*Syn Boží som*).

Cesta Hospodinova je pevnosťou bezúhonnosti a skazou tým, ktorí páchajú nepravosť.

Príslovie 10:29

Syn Boží som

Ja a Otec sme jedno.

Ján 10:30

Po rozhovore medzi Pánom Ježišom Kristom a Židmi, ako ho máme zapísaný v Jánovi 10:22-30, nastala kritická situácia: „*Vtedy zase zodvihli Židia kamene, aby ho ukameňovali.*“ (verš 31). Teraz by sme už z toho, čo sme uviedli v predchádzajúcom článku (*Boží Syn, ktorého posvätil Otec a poslal na svet*), mali rozumieť, prečo ho v tej chvíli (po verši 30) považovali za rúhača. Ježiš je pre nich niekto, kto opovážlivo vystupuje ako Boh, hovorí o sebe, že je rovný Bohu, no ako sa na neho dívajú svojim zemskej zrakom, vidia v ňom len obyčajného človeka. Keďže ich zrak je zastretý dvojitým klamom hriechu a diabla, podľa ich mienky sa Ježiš rúha Bohu. V ďalšom sa pozrieme na odpoveď a obranu, ktorú predložil Pán Ježiš zoči-voči tejto vystupňovanej nevraživosti časti jeruzalemských Židov.

Pán Ježiš sa Židov pýta: „*...Mnoho dobrých skutkov som vám ukázal od svojho Otca, pre ktorý z tých skutkov ma kameňujete?*“ (verš 32). Jeho reakcia sa začína tým, že sa ich pýta na dôkaz proti nemu, lebo Mojžišov zákon žiadal najprv uviesť dôkazy proti obvinenému a usvedčiť ho. Vina musí byť jasne preukázaná a až potom sa má vykonať takáto poprava.

Odpoveď Židov je nasledovná: „*Židia mu odpovedali: Za dobrý skutok tá nekameňujeme* (jeho skutky boli dobré a to sa nijako nedalo poprieť), *ale za rúhanie sa a preto, že ty súc človek robíš sa Bohom.*“ (verš 33). Tu máme priamo zachytené, ako z ich úst odznelo, že kameňovanie malo byť kvôli rúhaniu, kvôli tým výrokom z veršov 27 až 30 ako napr. „*a nikto ich nevytrhne z mojej ruky*“ (Ján 10:28) a „*Ja a Otec sme jedno*“ (Ján 10:30). Ten posledný výrok Pána Ježiša bolo hádam to najtuššie, najdrsnejšie pre ich uši. Jeho vinu potom

oznámia nasledovne: „*...ale za rúhanie sa a preto, že ty súc človek robíš sa Bohom.*“ Vidíme, že sú celý čas slepí voči realite, že Pán Ježiš je zhora, od Otca, z večnosti. Stále ho vidia len ako obyčajného človeka narodeného zo ženy, Márie, jednoducho iba ako jedného z nich. V ich zatvrdenom myslení niet čo riešiť – ten Ježiš z rodiny tesára je jednoducho hriechy človek a rúhač, ktorý sa robí Bohom. Parafrázou hovoria – *Robíš sa Bohom, keď tvrdíš, že sú to božské skutky, že to je božské dielo, ktoré tu činíš – lebo veď predsa len sám Boh môže také veci povedať a vyriešiť, ako si ty trúfaš hovoriť.* On im ale celý čas vysvetľoval, ako to je v skutočnosti: *Áno, môže to Boh sám tak, ako existuje, vo svojom absolútnom bytí, ale zároveň to môže aj jeho zvláštny jednorodený Syn a to som ja. Tento Syn má totiž od Otca plné právo a poverenie a moc vstúpiť do Otcových skutkov a vyriešiť všetky tieto slová.*

Židia mu tvrdia: *Tysi človek a robíš sa Bohom*. Obvinenie je falošné a Pán Ježiš sa rozhodne čeliť (proti) tomuto krivému obvineniu. Tentoraz svoju obranu rozvinie veľmi zvláštnym spôsobom. Argumentuje: „...*Či nie je napísané vo vašom zákone: Ja som povedal: Bohovia ste? Ak teda tých nazval bohmi, ku ktorým sa stalo slovo Božie, – a Písmo nemožno zrušiť – vy hovoríte tomu, ktorého posvätil Otec a poslal na svet, vraj rúhaš sa, pretože som povedal: Syn Boží som? Ak nečiním skutkov svojho Otca, neverte mi.*“ (Ján 10:34-35). Otázka pre nás znie: V akom zmysle už len to, čo teraz odpovedal, vyvracia ich obvinenie a akým spôsobom tento argument a tento odkaz na jednu pasáž zo Starej zmluvy (Žalm 82) je kľúčový pre to, aby museli zmĺknúť a nemali ho ako ďalej obviňovať? Ako sa týmto argumentom (hlavne na verši Žalm 82:6) má rozpadnúť celý ich prístup k nemu a celé ich obvinenie?

Slová Žalmu 82 patria medzi náročné pasáže v Starej zmluve v tom zmysle, že poskytujú prekvapivú výpoveď, na prvý pohľad dosť nečakanú pre toho, kto ráta s tým, že existuje len jeden pravý večný Boh (a spolu s ním od večnosti nestvorený Syn a Svätý Duch). O božstve môžeme uvažovať buď zúžene iba ako o Bohu Otcovi, – lebo on je absolútny zdroj všetkého – alebo rozšírene, kedy rozoznávame, že spolu s Bohom Otcom už vo večnosti ešte pred stvorením existovali aj Boží Syn a Svätý Duch. Za týmto tromi osobami, ktorých jednota sa sústreďuje v osobe Boha Otca, sa nachádza to, čo môžeme označiť ako veľká čiara bytia (odbornejšie by sa to dalo vyjadriť ako veľká ontologická čiara). Na jednej strane čiary sa nachádza večný Boh (ale-

bo rozšírene Boh Otec spolu so Synom a Duchom). Na druhej strane čiary sa potom nachádzajú už len stvorené bytosti, či už viditeľné alebo neviditeľné, ktoré vznikli počas šiestich stvoriteľských dní, ako o tom čítame v Genezis 1 až 2. Nikto iný už nemôže byť označený ako Boh s veľkým „B“. Celý tento jedinečný trojuholník Božích osôb je hodný hlbšej pozornosti, no nateraz sme sumárne skonštatovali všetko, čo potrebujeme pre to, aby sme mohli ďalej pracovať s výpoveďami Pána Ježiša na konci 10. kapitoly Jánovho evanjelia.

(*Poznámka redakcie:* O téme „Boh Otec, Syn a Svätý Duch“ a vzťahu medzi nimi, sa pripravujú články do niektorého z budúcich čísiel časopisu *Solas*. V nich bude téma, ktorá v zhustenej podobe bola zhrnutá v predchádzajúcom odseku, rozpracovaná obširnejšie a vyargumentovaná podrobnejšie. Prosíme čitateľov o trpezlivé očakávanie týchto článkov.)

V odseku vyššie sme sumárne opísali závery odvodené z celku Písma. V Starej zmluve je však niekoľko pasáží, ktoré sú také, že nás trochu potrápia a nútia porozmýšľať, v akom zmysle sú napísané. Jednou z nich je Žalm 82, ktorý tu Pán Ježiš Židom pripomenul a odcitoval. Táto pasáž bola ťažká a dávala zabráť aj vtedajším Židom. Vo verši 35 Pán Ježiš nahlas vyriekne podstatu celej dilemy „...*tých nazval bohmi, ku ktorým sa stalo slovo Božie...*“ a hneď tesne na to pridá strategickú poznámku „*a Písmo nemožno zrušiť*“. Teda len preto, že sú v Písme ťažké pasáže, nemôžu sa zrušiť, nemôžu sa preskočiť, ale musíme ich brať do úvahy. Pán Ježiš týmto Žalmom na tých, ktorí ho chceli ukameňovať, tlačí: *Vo vašom*

Písme, ktorému vy veríte a ktorým sa riadite, je napísané, že ste vy všetci bohovia (alebo aspoň časť z izraelského národa) a vy máte problém s tým, že ja som Otcov jedinečný Syn? Poďme sa aspoň stručne pozrieť, o čom sa to v Žalme 82 hovorí, a potom sa vrátíme k tomu, kam tým všetkým smeruje Pán Ježiš.

Žalm 82

Je v ňom sedem prekvapivých veršov:

1. „*Boh stoj v zhrmaznení silného Boha; súdi v strede bohov*“

Čítame tento verš a najskôr nás napadne: Čože, a nie je toto mnohobožstvo? Nejaký boh stojí medzi bohmi a ich ide súdiť? A čítame ďalej:

2. „*a hovorí: Dokedy budete súdiť nespravodlivo a hľadiť na osobu bezbožných?*“

3. „*Súd'te chudobného a sirotu podľa pravdy; vyhláste biedneho a núdzneho za spravodlivého!*“ Toto už vyzerá, že okrem toho, že je tu nejaké mnohobožstvo, ale sú to súčasne nejakí ľudia na Zemi, ktorí majú súdiť chudobného a sirotu, majú vyhlásiť biedneho a núdzneho za spravodlivého. To sú nejakí čudní bohovia, ktorí majú tu na Zemi nejaké zodpovednosti a sú karhaní, že si ich neplnia.

4. „*Vyprostitute chudobného a biedneho, vytrhnite ho z ruky bezbožníkov!*“

5. „*Ale nevedia ani nerozumejú; chodia vo tme; pohybujú sa všetky základy zeme.*“ Ako prechádzame tento Žalm verš za veršom, stáva sa viac a viac zjavným, že títo „bohovia“ sú v skutočnosti ľudia. Zisťujeme, že nevedia, nerozumejú a sú celkovo na ceste skazy a úpadku.

6. „*Ja som bol povedal: Bohovia ste a synovia Najvyššieho vy všetci.*“

7. „*Avšak zomriete ako iný človek a padnete ako jeden z kniežat.*“ Nad týmito bohmi je týmto veršom oznámený súd. Musíme sa pýtať: Kto a kým teda oni v skutočnosti sú? Biblická odpoveď na túto otázku sa nachádza v Mojžišovom zákone (konkrétne v 2. Mojžišovej knihe). Očividne to nie sú žiadni bohovia, ktorí majú život sami v sebe. Nie sú ako Otec a nie sú ako Syn. Očividne to nie sú žiadne bytosti s Božími atribútmi. Ale aký je potom dôvod, že dostávajú titul a pomenovanie „bohovia“, hoci očividne nie sú bohmi čo do svojej podstaty či bytia?

V Mojžišovom zákone sú viaceré state o sudcoch v Izraeli. Sudcovia boli ľudia, ktorí, keď sa diala krivda a spory, rozhodli o práve a vyriekli nejaký verdikt. Ich výrok mal konečnú platnosť. Byť sudcom – to je vážna vec. Lebo to, že na Zemi existuje sudcovstvo, znamená, že je tu nejaká inštitúcia, ktorá rieši spory spôsobom, že keď ich raz uzavrie, tak my ľudia už s tým nemôžeme ďalej pohnúť. Iste, aj keď dnes môžeme mať prvostupňový súd. Potom spor môže ísť na druhostupňový súd, až spor môže skončiť na najvyššom súde, ale stále súdny proces má vždy finálnu stanicu alebo konečnú inštanciu.

Nie je to tak, že tisíckrát sa dá súdiť o tú istú vec. Keď sa raz spor dostane na poslednú inštanciu, tak sa tam už skončí a ďalej sa už súdiť nedá. A to je vážna vec, lebo nejakí ľudia rozhodnú o tom, či niekto napr. spáchal, alebo nespáchal zločin, a aký bude trest za tento jeho čin. Takých ľudí, ktorí majú právo urobiť konečné rozhodnutie a vyniesť konečný súd, je na Zemi relatívne veľmi málo oproti tomu, koľko nás všetkých

je, a tak sudcovia majú obrovskú moc a právo. No a v biblickej terminológii sú pre túto zvláštnosť a výnimočnosť ich postavenia v ľudskej spoločnosti niekedy nazývaní aj „bohmi“. Príklad toho máme v 2. Mojžišovej 22:8-9:

„Keď sa nenájde zlodej, pán toho domu bude predvedený pred Bohov, či azda nesiahol svojou rukou na vec svojho blížneho. Pre každé také previnenie, už či ide o vola či osla či o nejaké dobytča či o rúcho či o čokol'vek stratené, o ktorom by niekto vravel, že je to vec obidvoch, príde až pred Bohov.“ Doslova je tam použité hebrejské slovo *elohim*, inak úplne štandardné slovo v hebrejčine, ktoré máme veľakrát uvedené v Starej zmluve a prekladáme ho ako Boh či Bohovia. Náš citát končí *„...a ten, koho Bohovia uznajú za vinného, nahradí svojmu blížnemu dvojnásobne.“*

Na tieto výrazy z 2. Mojžišovej knihy nadväzuje i Žalm 82 a rovnako používa túto na prvý pohľad zvláštnu, a predsa nie bezdôvodnú terminológiu. Matthew Henry, jeden puritánsky kazateľ v komentári k tomuto Žalmu uvádza takúto výstižnú poznámku: *„Nazval ich Bohmi, pretože dostali poverenie od Boha a boli od neho zmocnení a ustanovení, aby dbali o uchovanie verejného pokoja. Boh na nich položil časť zo svojej cti a používa ich ako súčasť svojej prozreteľnej vlády nad týmto svetom.“*

Tragédiou je, že Žalm 82 hovorí nie o spravodlivých a čestných, ale o skorumpovaných, úplatných, bezbožných sudcoch v Izraeli. A to je tá strašná vec, lebo keď sudca konečného súdu na Zemi rozhodne, my už nemôžeme nič urobiť, nemáme páku ako zmeniť sudcov výrok. Preto jedna z najhorších podlostí

z množstva zlých vecí na svete sú práve skorumpovaní sudcovia.

V Žalme 82 je obvinenie, ktoré vraví: Ja som vás dal do pozície bohov v rámci Izraela, aby ste boli v tejto veci ako som ja, aby ste urobili rozhodnutie, ktoré sa už nedá zmeniť, ale nech je to pravdivé a spravodlivé rozhodnutie. No vy ste sa tomuto povereniu sprotivili, a tak počujte môj verdikt, ktorý ja ako veľký Boh vyrieknem nad vami malými bohmi. Sudcovia, dal som vás do tejto pozície, ale vy zomriete! Zomriete podlou smrťou, ktorá len zjaví akí ste skazení a prevrátení.

Vráťme sa teraz do desiatej kapitoly Jánovho evanjelia a všimnime si argumentáciu Pána Ježiša (verše 34, 35 a 36):

„Ježiš im odpovedal: Či nie je napísané vo vašom zákone: Ja som povedal: Bohovia ste?“ Tým im hovorí: Ved' už dávno v Starej zmluve Boh má právo hocikoho povýšiť do nejakej pozície a dať mu niečo, čo ho urobí iným od zvyšku národa.

„Ak teda tých nazval bohmi, ku ktorým sa stalo slovo Božie“. Títo sudcovia neboli z večnosti. Boli to obyčajní hriešni ľudia. Rozhodlo len to, že sa k nim dostalo slovo Božie, že Božie slovo ich tak pomenovalo a povýšilo do toho úradu.

Pán dodáva *„- a Písmo nemožno zrušiť“*. Nemôžete to zmeniť, nemôžete to zrušiť, je to tak a je to v Božom Slove. Hovorí to Mojžiš, Žalmy to hovoria a všetko, čo stačí, je to, že to rozhodlo a povedalo slovo Božie.

Ako je teda zostavený argument Pána Ježiša v obrane proti tým krivým obvineniam, ktorým čelí? Pán Ježiš argumentuje spôsobom, ktorý môžeme pracovne označiť spochybnenie počiatočného východiska. Keď sa raz našla zásadná vec,

ktorá spochybnila ich prístup, tak potom čokoľvek ďalšie v ich argumentačnej myšlienkovvej línii už neplatí. Pánova argumentácia pokračuje: „*Ak teda tých nazval bohmi, ku ktorým sa stalo slovo Božie – a Písmo nemožno zrušiť*“ – prečo potom „*vy hovoríte tomu, ktorého posvätil Otec (vo večnosti) a poslal na svet, vraj rúhaš sa, pretože som povedal: Syn Boží som?*“ Pán Ježiš zostavil bravúrnú odpoveď na ich falošné obvinenia a ich tvrdenie podkopal v samotných základoch. Hovorí im: *Uniká vám to, že keď Boh môže obyčajných ľudí dať do takej pozície, že ich Písmo volá Bohmi, prečo nemôže mať Syna z večnosti, ktorý je taký ako je On a poslať ho na svet? A práve takéhoto Syna vidíme Jánovom evanjeliu v piatej kapitole i v desiatej kapitole.*

Logika tohto argumentu je nasledovná: Keď teda to prvé čo musia uznať je, že Boh má právo ešte aj skorumpovaných sudcov volať bohmi, lebo Písmo nemožno zrušiť, tak potom musí mať tisíckrát väčšie právo, aby ešte vo večnosti splodil dokonalého božského Syna a tento bol právom označovaný ako Boh (pozri Jána 1:1; Žalm 2:7; Skutky 13:33; Židom 1:5 a 5:5), prišiel vtelený na Zem (pozri Jána 1:14) a konal Otcove skutky (pozri Jána 10:37). V tomto spočíva logika tohto argumentu, postupuje sa tu od jedného k druhému. Keď je u Boha možné, že skorumpovaných sudcov pre ich špeciálne postavenie volá bohmi, lebo im sám to postavenie dal – prečo by Boh nemohol mať dokonalého Syna z večnosti, poslať ho na svet, a nechať

ho konať všetky Otcove skutky bez toho, aby sa ten Syn rúhal. Keď raz chápeme vzťah Otca a Syna a chápeme, kto je Syn, potom viac nie je možné povedať, že sa Ježiš rúha.

Svoju obranu Pán Ježiš uzatvára veršami 37 a 38: „*Ak nečiním skutkov svojho Otca, neverte mi; ale ak činím, aj keby ste mne neverili, verte tým skutkom, aby ste poznali a uverili, že je Otec vo mne a ja v Otcovi.*“ V princípe tu hovorí – ak moje skutky nie sú Božie, ak nie sú úplne dokonalé v každom ohľade, ak nie sú také, že celý čas zjavujú moje atribúty a moje poslanie a to, že som v Otcovej práci, tak potom mi neverte. Ale ja také činím, a aj keby ste mne neverili, tak už verte tým skutkom, aby ste poznali a uverili, že je Otec vo mne a ja v Otcovi. A toto nás vracia k tomu, čo Pán Ježiš povedal Židom, a čo oni zaslepene prehlásili za rúhanie: „*Ja a Otec sme jedno*“ (verš 30). V skutočnosti však jediní, kto sa tu rúhal, boli práve títo neveriaci Židia v Jeruzaleme.

Opäť vidíme slávu Božieho Syna, jeho jedinečnosť a to, že je s Otcom jedno v jeho skutkoch a v jeho moci, či byť. On, Ježiš Kristus, je ten Boží Syn, ktorý prišiel a stal sa človekom. On je ten dokázaný Spasiteľ, v ktorého keď hriešny človek uverí, tak nikdy nezahynie a bude mať večný život a vyplnia sa mu všetky sľuby Božieho Syna, ako odzneli vo veršoch 27 až 29 desiatej kapitoly Jánovho evanjelia. Verme v Syna a verme v Otca, aby sme mali život a spasenie.

Ján Šichula

Či azda múdrosť nevolá a umnosť nevydáva svojho hlasu?

Príslovie 8:1

Bez Adama niet Krista

Čo sa stane ak spochybníme knihu Genezis

Prvý a posledný Adam

Božie slovo vyučuje, že v dejinách nášho sveta boli dve kľúčové postavy, dvaja jedineční ľudia: prvý človek (Adam) menom Adam a posledný Adam (človek), Ježiš Kristus (Rímskym 5. kap., 1. Korintským 15. kap.). Adam bol jedinečný tým, že je prvým človekom, nadprirodzene stvorený priamo Bohom, nemá ľudských rodičov ani žiadnych evolučných vývojových predkov. Jeho postavenie a úloha je špeciálna v tom, že v skúške reprezentuje pred Bohom celé ľudstvo a v určitom zmysle dokonca i tvorstvo. Keď Adam zhreší, prestúpi prikázanie, privedie trest a kľatbu, porušenie, na celé tvorstvo, skrze Adama zhrešia všetci ľudia, smrť vojde do tvorstva, smrť prechádza na všetkých ľuďoch (Rímskym 5:12). Adam mal jedinečné postavenie, konal zástupne za všetkých ľudí.

Druhým a posledným Adamom je sám Pán Ježiš Kristus, ktorý rovnako má ako človek jedinečné postavenie a úlohu, koná tiež zástupne. O každom, kto je v Kristovi, kto je skrze vieru v evanjelium s Kristom stotožnený, platí, že jeho hriechy sú počítané Kristovi na kríži, Kristus strpel trest za hriech a Kristova spravodlivosť (poslušnosť zákonu) je počítaná veriacemu. To je ospravedlnenie zo samotnej viery. Učenie o týchto dvoch Adamoch tvorí jadro evanjelia. Jeden spôsobil smrť (vo všetkých ro-

vinách: duchovná smrť, fyzická smrť, druhá smrť – ohnivé jazero, večné zahynutie) všetkým ľuďom, druhý Adam, Kristus, vykupuje zo všetkých troch zložiek smrti tých, ktorí v neho veria (Rímskym 5:12-21; 1. Korintským 15:3-4, 20-28, 40-50). Prvý Adam privodil smrť, ktorá do jeho pádu neexistovala, druhý Adam smrť porazil a zahladil, smrti viacej nebude. Táto pravda evanjelia je nezlučiteľná s akoukoľvek formou evolučnej teórie.

Pokus o zosúladenie evolúcie a viery v evanjelium

Mnohí kresťania, žijúci v súčasnej dobe moderného vedeckého poznania, dokonca i kazatelia, pastori, učitelia, teológovia na biblických školách a teologických seminároch, podľahli tlaku modernej vedy, ktorá prezentuje evolučnú teóriu ako vedeckú a (ako) pravdivú, a pokúsili sa zosúladiť Písmo a evanjelium s evolúciou vesmíru a života. Výsledkom takéhoto pokusu je „teistická evolúcia“ alebo „progresívne stvorenie“. Existujú aj iné prístupy (napríklad teória medzery či rámca a podobne), ale tie narážajú na rovnaký problém ako prvé dva, a preto sa pre krátkosť času povenujeme len prvým dvom.

Teistická evolúcia prijíma časový rámec a postupnosť procesov z naturalistickej evolúcie, akurát navyše priberie existenciu Boha, a to v zmysle, že

Boh evolúciu buď naštartoval, alebo ju celú aj riadil. Takýto prístup nič nerieši, pretože:

1) je v rozpore s opisom aktu stvorenia podľa Božieho slova, pretože Boh stvoril svojím slovom a mocou Ducha, nie prírodnými procesmi; 2) je v rozpore s Božím slovom ohľadom pôvodu smrti; 3) je v rozpore s Božím slovom ohľadom existencie prvého Adama.

Zástancovia teistickej evolúcie sú donútení prijať taký výklad prvých kapitol knihy Genezis, v ktorom prvý Adam a pôvod smrti sú len obraznými opismi. Toto má však smrteľný dôsledok pre evanjelium: Ak Písmo opisuje pôvod smrti a prvého Adama len obrazne, symbolicky, a nie je to reálna historická skutočnosť, potom akú mám záruku, že Písmo opisuje víťazstvo nad smrťou, zahľadanie smrti, vzkriesenie z mŕtvych, večný život a posledného Adama (Spasiteľa), ako reálnu historickú skutočnosť a nie len obrazne, symbolicky? Ved' piata kapitola Rímskym a pätnásta kapitola 1. Korintským robí symetriu a nezrušiteľné prepojenie medzi pádom do hriechu a smrti a vykúpením z hriechu a smrti, medzi prvým Adamom a posledným Adamom ako činiačimi zástupné dielo za všetkých/mnohých. Bud' sú oboje pravdy skutočné a pravdivé, alebo sú oboje len symbolické obrazy a rozprávky, ktoré nemajú moc spasit' ľudskú dušu a vzkriesiť mŕtvolu.

Takíto kresťania sú nekonzistentní, lebo v otázke Ježišovho počatia, jeho pôvodu, v otázke vzkriesenia z mŕtvych, v otázke zázrakov, v otázke existencie Boha, v otázke nového neba a zeme, v otázke spásy a evanjelia, veria Božiemu slovu a kladú autoritu

Písma nad autoritu vedeckého poznania, avšak v otázke pôvodu vesmíru a života, v otázke veku sveta a jeho histórie, veria modernej vede s jej evolučnou teóriou, kladú autoritu vedy nad Písmo a prekrúcajú výklad knihy Genezis. Nedokážem porozumieť tomu, prečo tak činia s pôvodom vesmíru a života, ale nečinia tak už so zázrakmi, vtelením, vzkriesením, vykúpením. Ved' ako jedno tak i druhé prijímame vierou, pretože veríme, že Boh je a zjavil svoje slovo v Písme: „*Kým za dávna mnoho ráz a mnohým spôsobom hovorieval Boh otcom v prorokoch, za týchto posledných dní nám hovoril v Synovi*“ (Židom 1:1). On je Pravda a zjavuje nám pravdu. Platí to rovnako o vzkriesení a večnom živote v novom nebi a na novej zemi, ako aj o pôvode vesmíru a života a o príčine potreby spásy a vykupiteľa.

Progresívne stvorenie je veľmi podobné teistickej evolúcii, ale na rozdiel od nej odmieta chemickú a biologickú evolúciu, drží len evolúciu vesmíru (teória Veľkého tresku) a dlhé geologické veky. Do tohto rámca pomalého postupného vývoja počas miliárd rokov na zemi vkladá postupnosť tvoriteľských aktov, kde Boh tvorí život po krokoch (od nižších foriem života po vyššie, až po človeka) v postupnosti modernej evolučnej teórie. Aj tento prístup naráža na problém, že smrť a choroby v ňom existujú počas stoviek miliónov rokov pred tým, ako na scénu príde človek, jeho pád a kľatba. Rovnako je v rozpore s Božím slovom aj v mnohých iných ohľadoch, keď Písmo vykladáme Písmom a nie moderným vedeckým poznaním.

Sú kresťania, ktorí povedia, že na otázke – viera v stvorenie podľa knihy

Genezis verzus viera v evolúciu – nezáleží, podstatné je len veriť v Krista, veriť v evanjelium. Pridajú k tomu občas ešte vetu, že Biblia nie je vedecká kniha. Je pravdou, že Biblia nie je prírodovednou knihou, ale platí, že pôvod sveta a života opisuje faktograficky, nie obrazne. Vyššie sme ukázali, že kvôli otázke smrti a Spasiteľa v úlohe posledného Adama sa nedá oddeliť viera o počiatkoch od viery v evanjelium. Nevyriešiť si otázku evolúcie je pre kresťana smrteľne nebezpečné čo do viery v evanjelium.

História sveta – Noachovská potopa

Podobne ako s pôvodom sveta je to aj s históriou (dejinami) sveta. Je potopa za dní Noacha, tak ako je opísaná v knihe Genezis, skutočná dejinná udalosť, alebo len nejaký obrazný opis? Písmo hovorí o svete do potopy, v ktorom sa ľudia dožívali rádovo až tisíc rokov. Trvanie tohto sveta je určené rodokmeňmi od Adama po Noacha a potopa je opísaná ako Boží súd nad hriechom na Zemi, súd vodou, ktorý zničil celý vtedajší svet, a to počas jedného roka. Zachránili sa len štyri manželské páry, ktoré boli v korábe. Z pohľadu modernej sekulárnej (naturalistickej) vedy je takáto udalosť nereálna a nikdy sa v dejinách našej planéty nestala. Komu dáme za pravdu? Písmu alebo modernej vede? Je možné prijať postoj, že je to obrazný opis, a že noachovskú potopu nepotrebujeme brať doslovne ako je opísaná v knihe Genezis?

Na svet pred potopou a na potopu za dní Noacha sa odvoláva sám Pán Ježiš a novozmluvné spisy spôsobom, že nielenže táto udalosť bola dejinná a skutočná presne tak, ako je opísaná

v knihe Genezis, ale je aj prepojená s druhým príchodom Pána a so spasením skrze vieru v evanjelium. Sám Pán Ježiš hovorí: *„A ako bolo za dní Noeho, tak bude aj za príchodu Syna človeka: lebo ako v tých dňoch pred potopou jedli a pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, ktorého vošiel Noe do korábu, a nezvedeli, až prišla potopa a všetkých zachvátila: tak bude aj za príchodu Syna človeka.“* (Matúš 24:37–39). Za Noacha Boh súdil svet pre hriech a z milosti dal záchranu. Za druhého príchodu Pána bude Boh súdiť svet a z milosti je záchrana. Noeho koráb je predobrazom Krista: *„ktorý (Kristus) aj nás, protiobraz zachránených v korábe, zachraňuje teraz.“* (1. Petrov 3:21). Tí, ktorí boli v korábe, z milosti unikli súdu – tí, ktorí sú v Kristovi, z milosti uniknú súdu. Len tí, ktorí uverili, že prichádza súd vodou, vošli do korábu a boli spasení. Len tí, ktorí veria, že Boh bude súdiť svet ohňom a uverili v Ježiša Krista, budú Kristom zachránení. Tí, ktorí neuverili, sa vysmievali. Aj dnes sa moderné vedecké poznanie vysmieva biblickej viere v potopu za dní Noacha. Viera v noachovskú potopu a viera v evanjelium sa však nedajú rozdeliť, jedno bez druhého nemôže byť. Buď je pravdou oboje, alebo ani jedno. Ak svet pred potopou a svet po potope nie sú skutočné, dejinné, potom ani nové nebo a nová zem nie sú skutočné, nebudú, je to len obraz. Ak súd vodou nebol dejinný a skutočný, ani súd ohňom nebude. Ak spása za dní Noacha v korábe nebola dejinná a skutočná, potom nie je skutočná a nestane sa v budúcnosti naozaj ani spása v Kristovi.

Ak však potopa za dní Noacha prebehla tak, ako je opísaná v Písme, potom

cely geologický stĺpec a fosílny záznam od vrstvy Kambria vyššie predstavuje jeden rok katastrofickej erózie, sedimentácie a fosilizácie, a nie 570 miliónov rokov postupných geologických a evolučných procesov, ako tvrdí moderná paleoveda. Takto príkro proti sebe tie veci stoja. Budeme veriť Božiemu slovu a priamej reči Ježiša Krista, alebo modernému paleovednému poznaniu s jeho datovacími metódami?

História sveta – Jonáš

Podobne je to aj s Jonášom. Bol Jonáš naozaj fyzicky, skutočne, tri dni v bruchu veľkej ryby, alebo je to obrazná reč, fiktívny príbeh s morálnym poučením či biblická bájka pre malé deti na besiedke? Moderná veda nepozná nič také, že by človek bol tri dni v bruchu veľkej ryby a potom ďalej žil a pôsobil. Na túto udalosť sa však odvoláva sám Pán Ježiš ako na dejinnú a skutočnú: „*Ale on odpovedal a riekol im: Pokolenie, zlé a cudzoložné, vyhľadáva znamenie, ale mu nebude dané znamenie, iba znamenie proroka Jonáša*“ (Matúš 12:39), „*Lebo ako bol Jonáš znamením Ninivčanom, tak bude aj Syn človeka tomuto pokoleniu*“ (Lukáš 11:30). Realita udalosti s Jonášom je nerozlučne prepojená s evanjeliom. Ak Jonáš nebol skutočne (samozrejme zázračne, z Božej moci) v bruchu veľkej ryby tri dni a tri noci a nevyšiel von živý, potom ani Pán Ježiš nebol v hrobe tri dni a tri noci a nevstal z mŕtvych mocou Božou. Takto príkro proti sebe tieto veci stoja. Budeme ohľadom pôvodu a histórie sveta veriť Božiemu slovu a priamej reči Ježiša Krista alebo modernému vedeckému poznaniu?

Je evolúcia vedecká a pravdivá?

Nie je veda ako veda. Je veda, ktorá je empirická. Empirická veda používa empirické metódy výskumu: pozorovanie, meranie, experiment. Len empiria dokáže priniesť spoľahlivé a overiteľné spoznávanie materiálneho sveta, v ktorom žijeme. Empirické metódy však fungujú len tu a teraz. Nedosiahnu do ďalekej minulosti. Veda, ktorá sa zoberá pôvodom a vývojovými procesmi v dávnej minulosti (paleovedné disciplíny) pracuje s inými, neempirickými metódami ako modelovanie, extrapolácia v súčasnosti známych procesov a dejov dozadu v čase, pretože ani pokus, ani meranie, ani pozorovanie sa nedá robiť dozadu v čase. Paleovedy skúmajú empiricky len výsledky dávnominulých procesov, nie samotné „vývojové procesy“. Paleovedy „vývojové procesy“ rekonštruujú. Rekonštrukcia je empiricky neoveriteľná. Navyše táto rekonštrukcia sa nedá urobiť bez množstva predpokladov, ktoré sa prijímajú vierou a samotné sú tiež empiricky neoveriteľné. Preto sa evolučná teória v konečnej miere prijíma vierou, (a) preto sa kvalifikuje skôr ako ideológia, a preto má náboženský charakter. Keďže je empiricky neoveriteľná, jej pravdivosť budeme merať Písmom a nie jej vlastnými tvrdeniami. Boh v Písme kladie človeku rečnícku otázku: „*Kde si bol, keď som zakladal zem? Oznam, akže znáš rozum?*“ (Jób 38:4). Tým nám jasne ukazuje, že pre rozsúdenie toho, čo je pravda, je kľúčové empirické poznanie, je kľúčové svedectvo očitého svedka. Človek nebol pri tom, keď vznikala Zem, nepozoroval to, preto nemôže sám spoznať pravdu

o pôvode Zeme, ale je odkázaný na empirické svedectvo očitého svedka. Boh nielen bol pri tom ako očitý svedok, on sám aj stvoril. A pravdivé poznanie zanechal vo svojom neomylnom slo-

ve. Preto zdrojom poznania absolútnej pravdy o pôvode a histórii sveta a života nie je moderná veda, ale zapísané Božie zjavenie (Židom 11:1+3).

RNDr. Peter Vajda, Ph.D.

Vyučovanie odznelo na konferencii „Bible pod palbou aneb jak se vypořádat s útoky na autoritu Božího slova“ v Třinci 25. mája 2013.

Prijať Pána Ježiša Krista

A tak teda, ako ste prijali Krista Ježiša Pána, tak v ňom choďte.
Kolosenkým 2:6

Apoštol Pavol opisuje v liste Kolosenkým, keď píše učeníkom uverivším v evanjelium, že sa v ich živote udiala jedna významná a ďalekosiahla udalosť či skutočnosť: prijali Pána Ježiša Krista. A z tejto skutočnosti vyplýva aj ďalekosiahly dôsledok: pretože prijali Krista, odteraz v ňom majú chodiť. V dvoch článkoch sa krátko zamyslíme nad tým, ako môže človek aj v súčasnosti, podobne ako Kolosenský vtedy, prijať Pána Ježiša, a čo to znamená chodiť v ňom.

Služba Pána Ježiša v tele na zemi

Boží Syn prijal službu, ktorú mu pripravil Otec, a cez počatie zo Svätého Ducha, tehotenstvo a narodenie sa z panny menom Mária prišiel na túto Zem ako človek menom Ježiš. Bol ako jeden z nás, v tele, avšak bez hriechu. Prišiel ako Kristus, ten Boží Pomazaný, aby vykúpil svoj ľud z ich hriechov. Už pred jeho počatím a narodením zazneli proroctvá o tom, že on bude tým zaslúbeným Spasiteľom. Keď ho Jozef s Máriou priniesli ako dieťať do chrámu podľa obyčaje Mojžišovho zákona, Anna i Simeon vydali o ňom krásne svedectvo, že on je tým slúbeným Spasiteľom Bo-

žieho ľudu. Keď mal Ježiš dvanásť rokov a diskutoval v jeruzalemskom chráme, mohli učenci spoznať múdrosť, ktorá mu bola vlastná a daná zhora.

Ježišova služba začala, keď mal tak asi 30 rokov. Začala krstom od Jána Krstiteľa v rieke Jordán, kedy Boh slávne a mocne vydal svedectvo, keď zaznel hlas z nebies, že Ježiš je jeho Syn, že jeho majú ľudia poslúchať ako Pána vo všetkom. Služba Pána Ježiša spočívala v tom, že chodil po kraji, učil o Bohu a o spásе, o nebeskom kráľovstve, kázal pokánie a vieru, čo bolo sprevádzané a potvrdzované veľkou Božou mocou, divotvornými znameniami, zázrakmi,

vyháňaním nečistých duchov, uzdraveniami, dokonca kriesením z mŕtvych. Pán Ježiš nemal vlastný dom či školu, kde by pôsobil a konal svoju službu, kam by za ním prichádzali učenici či ľud. Naopak, on išiel k ľuďom, prechádzal krajinou a prebýval tam, kde ho pohostinne prijali. Tento spôsob služby naznačil aj vtedy, keď povolával učeníkov, a vravel, že „*Syn človeka nemá kde by hlavu sklonil*“ (Matúš 8:20). Chodil po krajine buď sám, alebo väčšinou so svojimi učeníkmi.

V tom čase mohol Ježiša prijať ktokoľvek k sebe do domu, ubytovať ho, umyť mu nohy, ako bolo zvykom takto poslúžiť počestným, dokonca pomazať mu hlavu či telo olejom a poskytnúť mu jedlo, pohostinnosť. Z evanjelií nám nemôže uniknúť, že prijať takto Pána Ježiša znamenalo oveľa viac, než len prijať počestného na návštevu do domu. Ježiš všade, kam išiel, vyučoval o spásе, o Božom kráľovstve, o tom, že On a Otec sú jedno, teda že nie je len Syn človeka, ale zároveň aj Boží Syn, ktorý má právo odpúšťať hriechy a dať večný život, a o tom, že ľudia majú činiť pokánie a veriť v neho, aby boli spasení. Tá správa a tie zázraky boli tak radikálne, že ľudia v neho buď uverili a prijali ho, alebo v neho neuverili a boli naplnení hnevom a zlobou a hľadali ho zabíť.

V tom čase prijať Pána Ježiša do domu bolo spojené s prijatím správy/učenia o tom, že je Boží Spasiteľ. Vidíme, že takto ho prijal colník Zacheus, takto ho prijali Lazar so sestrami Martou a Máriou a mnohí ďalší. Pán Ježiš učil aj dôležitú vec o tom, čo to znamená prijať ho: kto prijíma Ježiša, prijíma Boha Otca (Matúš 10:40, Ján 13:20).

Pán Ježiš je dokonalým stelesnením Boha – *v ňom prebýva plnosť Božstva telesne* (Kolosenským 2:9). Pán Ježiš v tele na Zemi dokonale reprezentoval Boha Otca a preto platilo, že kto jeho prijíma, prijíma Boha Otca. Tento princíp reprezentácie preniesol Pán Ježiš aj na svojich učeníkov, ktorých poslal vo svojom mene, aby šírili tú istú službu ako on. Preto platilo opäť a rovnako, že kto prijíma učeníkov poslaných v Ježišovom mene, prijíma Pána Ježiša a tým pádom prijíma Boha Otca: „*Kto vás prijíma, mňa prijíma, a kto mňa prijíma, prijíma toho, ktorý ma poslal*“ (Matúš 10:40), „*Amen, amen vám hovorím, že ten, kto prijíma toho, koho by som poslal, mňa prijíma; a kto mňa prijíma, prijíma toho, ktorý mňa poslal*“ (Ján 13:20).

Prijať učeníkov do domu a pohostiť ich, bolo opäť nerozlučne spojené s vypočutím si zvesti (evanjelia) o Kristovi a o ceste spásy skrze neho, čo bolo okamžite konfrontované s uverením alebo neuverením zo strany poslucháčov. Pri prijatí učeníkov alebo samotného Pána Ježiša do domácnosti išlo teda o veľa, išlo o spásu, išlo o večnosť. Na to, o koľko veľa išlo, poukazuje aj príkaz Pána Ježiša učeníkom, keď ich posielal do jeho služby: „*A vchádzajúc do domu pozdravte ho. A keď bude dom hodný, nech príde naň váš pokoj; a keď nebude hodný, nech sa váš pokoj navráti k vám. A ktokoľvek by vás neprijal ani nepočul vašich slov, idúc z toho domu alebo z toho mesta vytraste prach svojich nôh. Amen vám hovorím, že znesiteľnejšie bude zemi Sodomänov a Gomoranov v deň súdu než tomu mestu.*“ (Matúš 10:12-15). Preto si učenici nemali brať na cestu žiadne veci bežne potrebné pre cestovanie,

lebo pohostinnosťou a zaopatrením mali ľudia, ku ktorým boli učeníci poslaní, preukázať, či ich prijímajú, a teda či prijímajú toho, ktorý učeníkov poslal, a v konečnej miere, či prijímajú toho, ktorý poslal Pána Ježiša.

Správnosť tejto úvahy je potvrdená aj Písmom z pohľadu prijímania hlásateľov iného ako Kristovho učenia, iného ako Kristovho evanjelia. V 2. liste Jána apoštol varuje pred pozdravovaním a prijatím do domu bezbožných falošných učiteľov, ktorí nezostávajú v učení Kristovom: „*Ak ide niekto k vám a nenesie toho učenia (rozumej: učenia Ježiša Krista), neprijímajte ho do domu ani ho nepozdravujte. Lebo ten, kto ho pozdravuje, účastní sa jeho zlých skutkov.*“ (2. Jánov 1:10-11). Prijatie do domu a pozdravovanie toho, ktorý prináša iné učenie ako učenie Ježiša Krista znamená stotožnenie sa s týmto iným učením, a to je tu podľa Jána účasť na zlej veci (na hriechu) a podľa apoštola Pavla to znamená prijímanie iného evanjelia (pozri Galatským 1:7+9), čo je dané pod prekliatie (porovnaj s 1. Korintským 16:22).

Ako prijať Krista dnes?

Ale čo my dnes? Pán Ježiš vykonal a dokončil svoju zemskú službu, vyniesol hriechy na kríž, strpel trest smrti ako Boží Obetný Baránok (Ján 1:29; 1. Korintským 5:7; Židom 10:14), vstal z mŕtvych, ukazoval sa učeníkom po svojom vzkriesení a bol vzatý hore v oslávenom tele, kde teraz sedí po pravici Boha Otca. Viacej ho podľa tela už nepoznáme (2. Korintským 5:16). Ako ho môžeme my prijať dnes? Už mu nemôžeme poskytnúť svoju domácnosť, kam by vošiel, že by sme ho pohostili

a vypočuli si jeho zvesť. Pre nás už platí, že „*prijať Pána Ježiša*“ znamená „*uveriť v neho*“. Nie je to nič prekvapujúce, veď to už učil aj sám Pán, keď povedal, že kto jeho prijíma, prijíma Boha Otca (Ján 13:20), tak to povedal v kontexte verša 19, ktorý opisuje vieru v neho: „*Odteraz vám to hovorím, prv ako sa stane, aby ste, keď sa stane, uverili, že ja som*“ (Ján 13:19). Prijať Pána Ježiša teda znamená uveriť v jeho identitu Božieho Syna – Spasiteľa a uveriť jeho dielu vykúpenia na kríži. Keď apoštol hovorí veriacim, že „*prijali Krista*“ (Kolosenským 2:6), tak stručne a výstižne opisuje tú udalosť a skutočnosť, kedy poslucháči evanjelia učinili pokánie, uverili evanjeliu, a skrze vieru v evanjelium prijali Kristovho Duha, narodili sa znova, a teraz sú novým stvorením a majú obriezku srdca. Aj iný evanjeliový text vysvetľuje, že prijať Ježiša Krista znamená uveriť v neho: „*Prišliel do svojho vlastného, a jeho vlastní ho neprijali! Ale všetkým, ktorí ho prijali, dal právo a moc stať sa deťmi Božími, tým, ktorí veria v jeho meno.*“ (Ján 1:11-12).

Evanjelizačné poverenie

Tak, ako poslal Pán Ježiš svojich učeníkov v jeho službe vtedy, keď bol tu na Zemi v tele, tak poslať aj všetkých uverivších v evanjelium, aby niesli zvesť evanjelia do sveta a volali všetkých ľudí k pokániu a k viere v Ježiša Krista, Božieho Baránka (Marek 16:15; Skutky 1:8; Matúš 24:14). V knihe Skutkov vidíme, ako učeníci, veriaci, bez odkladu toto poverenie naplňajú. Vidíme tam aj vzor, ako evanjelium prinášajú tomuto svetu. Vždy ich vidíme zvestovať Krista a volať ľudí k viere v neho. Zvestovanie evanjelia obsahuje vysvetlenie toho, kto je Ježiš,

a vysvetlenie toho, čo sa udialo na kríži (vysvetlenie ako môže byť človek spasený), za čím nasleduje prikázanie uveriť. Všimnime si tento dôležitý detail: po odovzdaní zvesti – po vysvetlení cesty spasenia skrze vieru v Krista – nasleduje prikázanie uveriť (činiť pokánie, uveriť a dať sa pokrstiť). Nikde v novozákonných spisoch nenájdeme biblický vzor, ktorý by nás viedol k tomu, aby sme poslucháčom zvesti evanjelia prikázali „prijat' Ježiša“ alebo „prijat' Ježiša do svojho srdca“. Pokyn „prijat' Ježiša“ alebo „prijat' Ježiša do svojho srdca“ by ešte nespaseným poslucháčom mohol spôsobiť problémy – nemuseli by zvládnuť porozumenie tomuto pokynu „prijat' Ježiša“ alebo „prijat' Ježiša do svojho srdca“. Biblickým vzorom je prikázať poslucháčom, ktorým bolo evanjelium zvestované (vysvetlené), „uveriť“, presnejšie: „činiť pokánie, uveriť a dať sa pokrstiť“ (Skutky 2:38, 3:19, 16:31). To, čo majú poslucháči prijat' (do svojho

srdca), je zvestované slovo evanjelia (majú uveriť celým svojim srdcom):

„Preto zložiac každú špinu a zbytok zlosti v tichej krotkosti prijmite vsadené slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše“ (Jakub 1:21),

„lebo slová, ktoré si mi dal, dal som im, a oni prijali a poznali v pravde, že som vyšiel od teba, a uverili, že si ma ty poslal.“ (Ján 17:8),

„A tak tí, ktorí ochotne prijali jeho slovo, dali sa pokrstiť, a pripojilo sa toho dňa okolo troch tisícov duší“ (Skutky 2:41),

„Potom počuli apoštolovia a bratia v Judsku, že i pohania prijali slovo Božie“ (Skutky 11:1),

„A tí boli šľachetnejší ako tí v Tesalonike a prijali slovo s celou ochotou a skúmali písma každý deň, či je tomu tak“ (Skutky 17:11),

„A oznamujem vám, bratia, evanjelium, ktoré som vám zvestoval, ktoré ste aj prijali, v ktorom aj stojíte.“ (1. Korintským 15:1).

Peter Vajda a Drahoslav Vajda

Chodiť v Pánovi Ježišovi Kristovi

A tak teda, ako ste prijali Krista Ježiša Pána, tak v ňom choďte.
Kolosenským 2:6

V predchádzajúcom článku sme hovorili o tom, ako môžeme *prijat'* Pána Ježiša Krista, že to znamená uveriť v neho, uveriť v jeho identitu a v jeho vykupiteľské dielo kríža, uveriť ceste spasenia skrze vieru v evanjelium. V tomto nadväzujúcom článku sa budeme venovať téme chodenia v Ježišovi Kristovi, ktoré je nám prikázané v dôsledku a na základe tej udalosti či skutočnosti, že sme Ježiša prijali (uverili v neho). Ak sme ho prijali, tak sa stal našim Pánom a máme v ňom chodiť. Čo to znamená chodiť v ňom?

Prijat' Ježiša za svojho Pána

Božie slovo v Kolosenským 2:6 opisuje udalosť alebo skutočnosť uverenia v evanjelium ukrižovaného a vzkrieseného Božieho Syna ako „prijatie Krista“. Uverili sme vo svojom srdci v Ježiša Krista, preto by sme pokojne mohli (a už aj môžeme) v tomto slova zmysle hovoriť o „prijatí Ježiša Krista do nášho srdca“. Všimnime si však ešte jeden dôležitý detail z tohto verša: Prijali sme Ježiša Krista Pána, čo znamená, že ak sme ho naozaj prijali (ak sme v neho naozaj uverili), tak sme ho prijali nielen ako svojho Spasiteľa, ale aj ako svojho Pána. Teda to, či sme Ježiša naozaj prijali (naozaj uverili v neho), sa bude poznať podľa toho, či my sami sme si ešte pánmi svojho života, alebo sa Pánom nad našim životom stal Ježiš Kristus, ktorý nás spasil. Písmo používa mnohé spôsoby na opis tejto skutočnosti: hovorí o obrátení, hovorí o novom stvorení, hovorí o obriezke srdca, kedy je kamenné srdce, neposlušné Bohu, nahradené mäsitým srdcom, ktoré bude Boha poslúchať už navždy (čo patrí medzi zaslúbenia

nerozlučne spojené s Novou zmluvou), hovorí o kráčaní po úzkej ceste, o nasledovaní Pána, o pripodobňovaní sa Ježišovi, o premieňaní od slávy do slávy, o poslušnosti viery, o donášaní ovocia, o tom, že zlý strom nemôže rodiť dobré ovocie a naopak, hovorí o tom, že starý človek bol ukrižovaný, že sami už nie sme svoji, že už nežijeme my, ale žije v nás Kristus a to, čo žijeme, žijeme vo viere v neho, že už nie sme v tele, ale v Duchu, a že už nechodíme podľa tela. Celý tento bohatý opis našej vnútornej premeny, ktorá sa stala na základe toho, že sme prijali Ježiša Krista, Pána, vedie k prikázaniu apoštola adresovanému všetkým, ktorí skutočne v Krista uverili a to prikázanie je: „chodiť v ňom“.

Chodenie v Pánovi Ježišovi Kristovi

V Biblii chodenie opisuje spôsob života, životný štýl, život, ktorý sa prejavuje skutkami, slovami, postojmi a myšlienkami. Ak sme prijali Pána Ježiša, tak sme nielen uverili v spásu skrze neho, prijali sme kázané slovo evanjelia, ale prijali sme aj Kristovho Ducha. Vtedy,

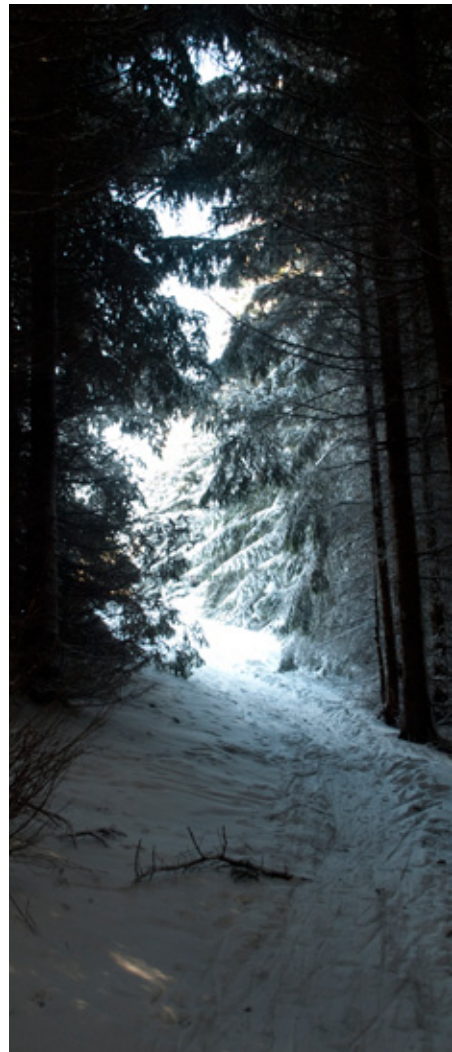
keď sme uverili evanjeliu milosti, dostali sme Ducha (Galatským 3:2, 3:5). Tento Duch je Boží Duch a zároveň Kristov Duch (Rímskym 8:9). Boží Duch je ten istý ako Kristov Duch a je to Svätý Duch, ten Duch pravdy, ktorého Pán Ježiš zaslúbil učeníkom, že ho pošle, keď on sám odíde k svojmu Otcovi (Ján 14:16-17, 15:26, 16:13): „v ktorom aj vy počujúc slovo pravdy, evanjelium svojho spasenia, v ktorom aj, uveriac, zapečatení ste Svätým Duchom zaslúbenia“ (Efezským 1:13). Kristus v nás prebýva skrze svojho Ducha: „...Svätým Duchom, ktorý prebýva v nás“ (2. Timoteovi 1:14).

Nie je možné byť spasený a znovuzrodený, patriť Pánovi, a nemať jeho Ducha (Rímskym 8:9). Ak máme Kristovho Ducha (dostali sme Ducha), tak Kristus prebýva v nás (Rímskym 8:10). Ak máme tohto Ducha a vedie nás, tak sme synovia Boží, dediči a spoludediči Kristovi (Rímskym 8:14-17). Ak sme spasení, tak sme „živí“, čo znamená, že vďaka novému narodeniu žijeme nový život, a po vzkriesení z mŕtvych vojdeme do večného života (Rímskym 8:11). „Živí“ sme vďaka tomu, že sme dostali Ducha: „Ak žijeme Duchom...“ (Galatským 5:25). Ak sme „živí“, sme nové stvorenie, tak máme aj „chodiť Duchom“, čo znamená, že máme žiť nové životy: „Ak žijeme Duchom, Duchom i chodíme“ (Galatským 5:25), čo znamená, že nemáme chodiť podľa tela, ale máme chodiť podľa Ducha (Rímskym 8:1+4). Teda Pavlovo prikázanie z Kolosenským 2:6 „chodiť v Pánovi Ježišovi Kristovi“ je identické s prikázáním „chodiť podľa Ducha a nechodiť podľa tela“. Keď budeme chodiť podľa Ducha, budeme chodiť v Pánovi, tak

nevykonáme žiadosti tela, nezahrešíme (Galatským 5:16) a donesieme ovocie Ducha (Galatským 5:22).

Lebo vy ste nato povolání, bratia, aby ste boli slobodní, len nedávať tej slobody za príčinu telu, ale skrze lásku slúžte navzájom jedni druhým. (Galatským 5:13)

Peter Vajda a Drahoslav Vajda

Boží manuál

Návod Písma na rodinu

Zato opustí človek svojho otca i svoju mat' a pripojí sa ku svojej žene, a tí dvaja budú v jedno telo.

Toto tajomstvo je veľké, ale ja hovorím vzťahom na Krista a vzťahom na cirkev.

Efezským 5:31-32

Úvod

Dovoľte mi, aby som predstavil tému dnešného článku:

1. Schvaľujem a prehlasujem, že Písma sú manuálom, ktoré nám predstavujú a ukazujú na Krista, a ktoré nás učia, ako riadiť náš život.
2. Z Písma sa učíme o Božom štandarde, o Božej norme, a podľa neho sa ako veriaci v Ježiša Krista, nemáme prispôbovať svetským predstavám ani v otázkach manželstva a rodiny. Písma učia mužov aj ženy, ako sa vyhnúť jamám a priepastiam, ktoré na manželstvo a rodinu číhajú vo svete.
3. Manželstvo a rodina je Bohom ustanovená jednotka (inštitúcia). Táto pravda je čím ďalej, tým viac súčasťou spoločnosťou potláčaná. Zväzok muža a ženy v manželstve a v rodine je Božia cesta, Boží spôsob, Božie usporiadanie. Voľné spolužitie muža a ženy (bez manželského záväzku) nie je ani Božia cesta, ani Boží spôsob a rovnako nimi nie sú ani incestné (krvismilné) vzťahy v rámci rodiny. Homosexuálne vzťahy sú pohoršením už aj pre bežnú myseľ, ale je to hlavne pohoršením pre Boží zákon. Nemanželské vzťahy sú takisto zakázané.

V Starom zákone slovo rodina sa vzťahovalo na dom otca. V Novom zákone sa toto slovo odkazuje na domácnosť. Rodina v Písmach má čo do činenia s blízkym pokrvným vzťahom a s líniou potomstva.

4. Hneď v úvode je dôležité si pripomenúť, že Boh odmenil pôrodné baby, ktoré zachraňovali hebrejské deti: „A stalo sa, keď sa baby báli Boha, že im učinil domy.“ (2. Mojžišova 1:21). Pôrodné baby, tieto pôrodné asistentky sa báli Boha a za odmenu dostali to, že im Boh dal rodinu. Urobil im domy a usporiadal im domácnosť.

Manželstvo

Dovoľte mi najprv sa vysporiadať s otázkou manželstva. Štatistiky vo všetkých krajinách hovoria o narastajúcom počte rozpadajúcich sa manželstiev. Ich percentuálne množstvo je v rôznych krajinách rôzne, ale celkový stav je alarmujúci. Navyše, k týmto rozpadnutým manželstvám treba ešte pripočítať veľké množstvo manželstiev, ktoré sú manželstvami len podľa mena, v ktorých pôvodná milujúca jednota odišla a páry zostávajú spolu už len kvôli deťom.

Veľmi veľa ľudí spolu nažíva bez uzavretia manželstva a nanešťastie a na

smútok medzi nimi sú aj ľudia vyznávajúci vieru v Ježiša Krista. Pre nás ako veriacich je veľmi potrebné, aby sme zoberali manželstvo vážne. A nie len to, ale sme povinní toto zriadenie aj zachovať v našich vlastných podmienkach.

Manželstvo je vážna vec a aj skoré, neuvážené vstupovanie do manželstva môže privolať veľkú katastrofu. A nech žiadny pár nie je taký bláznivý, aby si myslel, že katastrofa nemôže udrieť práve na ich rodinu. Satan a aj celé peklo je proti Božej cirkvi, ale pri tom všetkom na prvom mieste treba pamätať, že manželstvo je Božie zriadenie a nemá sa doňho vstupovať s neuváženosťou. V manželstve má byť zhoda, súzvuk, lebo „*Či azda pôjdu dvaja spolu bez toho, že by sa zhodli?*“ (Ámos 3:3).

K manželstvu sa má pristúpiť ako k vzájomnému odovzdaniu sa a ustanovizni na celý život:

Po prvé. Ako k rozhodnutiu urobenému medzi jedným mužom a jednou ženou v Božej prítomnosti. Majú byť exkluzívni, výluční vo svojej láske jeden k druhému.

Po druhé. Dôležitosť manželstva je zdôraznená v tom, že Boh prirovnáva tento vzťah medzi manželom a manželkou ku vzťahu Krista k jeho cirkvi a to je nerozlučné spojenie, puto. Musíme plne chápať, že práve tak ako ženích Kristus nikdy neopustí svoju nevestu, Cirkvev, práve tak ani manžel nikdy nemá opustiť svoju manželku a manželka svojho muža (Efezským 5:22-33). Medzi mužom a ženou musí byť permanentné (stále) prilnutie (1. Mojžišova 2:24).

Po tretie. Ceremonia manželstva je vážne, dôstojné a verejné vzájomné odovzdanie sa a predsavzatie na celý

život. Nemá byť urobené ani v tajnosti, ani v kúte. Je to verejné prehlásenie o tom, že tieto dve strany v kontrakte manželstva v skutku vstupujú spolu do zmluvy. Preto keď sa manželstvo uzavrie verejne, tento vzťah už nie je v žiadnom prípade škandalom a ani pohoršením.

Po štvrté. Písma jasne hovoria, prečo Boh zriadil manželstvo: „*A Hospodin Boh riekol: Nie je dobre byť človekovi samotnému; učiním mu pomoc, ktorá by bola jemu roveň.*“ (1. Mojžišova 2:18) – je to preto, aby muž a jeho manželka si mohli byť navzájom pomocou. Boh vedel a poznal, že muž a žena sa navzájom potrebujú. V tomto vzájomnom pomáhání je zahrnuté aj duchovné spoločenstvo, a to nemôžu mať, ak spolu nekráčajú vo vzájomnom súhlase. Rovnako v tom je zahrnutá aj prirodzená vzájomná komunikácia.

Jedna z hlavných príčin stroskotania manželstva je nedostatok komunikácie medzi obidvoma manželmi. Manželia majú vzájomne a otvorene komunikovať a nemajú byť medzi nimi žiadne tajomstvá.

Po piate. Tak isto potrebujeme vidieť, že manželstvo bolo ustanovené Bohom, aby muž a žena mohli spolu priviesť do existencie deti. Musíme si ale plne uvedomiť, že deti nemajú prichádzať na svet preto, aby pomohli stabilizovať manželstvo, ale naopak, deti majú prichádzať do stabilného manželstva.

Po šieste. Boh ustanovil manželstvo tiež ako protilierk hriechu a na to sa tiež nikdy nesmie zabúdať (pozri 1. Korintským 7:1-5). V týchto veršoch (2 až 5) musíme správne chápať, že samotné fyzické telo nie je hriech, a že prirodzené chute a žiadosti tela sú dané od Boha.

Po páde v edenskej záhrade prirodzená a svätá sexuálna žiadostivosť tela sa stala porušenou. Chcem tým povedať, že dobrá žiadosť sa stala zlou, zvrátenou žiadosťou a to, čo Boh dal mužovi a žene v ich čistote, hriech pokazil. Na tomto mieste Pavol hovorí: „aby sa vyhlo smilstvu, aby sa vyhlo sexuálnym vzťahom mimo manželstva, každý muž má mať svoju ženu. A aj každá žena má mať svojho vlastného muža.“

Piaty verš hovorí: „*neukracujte sa, iba ak z obapolného súhlasu*“, teda o tom, že sa manželia nemajú ukracovať v tom, čo je prirodzene prístupné a prítomné v manželstve. A ak taká situácia aj nastane kvôli modlitbe a pôstu, potom sa znovu majú zísť spolu, aby sa vyhli pokúšaniam zo strany satana.

Manžel je hlavou ženy

Muži potrebujú chápať, že sú pred Pánom zodpovední za správne používanie tejto autority. Manžel je hlavou ženy tak, ako je Kristus hlavou Cirkvi (Efezským 5) a musí teda milovať svoju ženu. Odpoveďou zo strany ženy je, že bude poddajná svojmu mužovi a podporovať ho.

Ľudia pochodujú po uliciach, dožadujú sa ženských práv. Pritom ženy nepotrebujú tieto práva, keď muži, manželia, sa správajú správne, a to Božím spôsobom podľa Písma (pozri Efezským). Aj manželka nájde v Písmach vzor pre svoju úlohu (povinnosť), napr. v Prísloví 31. Manželka má byť tá, ktorá spravuje domácnosť.

Manžel má milovať svoju ženu tak, ako Kristus miloval Cirkev a dal seba samého za ňu. To je Boží štandard. To je večný štandard. Veriaci manžel má ta-

kúto povinnosť voči svojej vlastnej žene a už nie voči žiadnej inej žene na tejto Zemi. So svojou ženou má zaobchádzať ako s tou najjemnejšou nádobou.

Jeden veľký kazateľ puritánskej éry povedal, že: „Žena bola učinená z rebra, z Adamovho boku a nie z jeho hlavy, aby nad ním vládla (ponaučenie pre ženy). Ani nie z Adamovej nohy, aby on po nej šliapal (ponaučenie pre mužov). Žena bola učinená z mužovho boku, aby mu bola rovná a nápomocná (ponaučenie pre oboch). Aby bola pod jeho ramenom, aby bola mužom chránená; aby bola v blízkosti jeho srdca, aby bola milovaná.“ To je norma pre tých z nás, ktorí sme manželia alebo budeme manželia.

Je zvláštne, že v Písmach nikde nie je prikázané žene milovať muža. Jej je prikázané poddať sa mu, aby mu bola poddaná a bola pod jeho správou. To ešte neznamená, že on musí byť jej šéf a tyran, aby bola večne prestrašená a nemala svoj názor. Žena, s ktorou sa správne zaobchádza, ktorej je preukázaná láska a rešpekt, sama odpovie láskou a netreba jej prikazovať, aby muža milovala, lebo do jej samotného bytia je zabudované od Boha prirodzené odovzvanie láskou voči tomu, kto ju miluje. Má sa však aj ona správať tak, aby neodchádzala, nerozdeľovala manželstvo a nespôsobovala problémy. Má urobiť všetko vo svojej moci a vláde, aby žila život pokoja s tým, s ktorým je v manželskom vzťahu. Manželstvo má byť úplné odovzdanie sa jeden druhému.

V manželstve nie je žiadne miesto pre tretiu stranu. Vyvaruj sa pred tým, aby si sa tešil z mnohého času stráveného v spoločnosti opačného pohlavia v neprítomnosti tvojho vlastného part-

nera či partnerky, pretože pokušenia môžu ľahko prísť. Aj v tomto treba byť bdely a opatrný, lebo mnohí, ktorí dobre kráčali, popadali.

Rodičovstvo

Manželstvo prirodzene vedie k rodičovstvu. Novozmluvný výraz pre rodiča je: ten, ktorý plodí. Je to ten, ktorý má účasť na splodení a spôsobuje narodenie dieťaťa skrze prirodzené fyzické spojenie. Rodičovstvo je veľká zodpovednosť.

To, čo je zverené rodičom do starostlivosti, nie je hračka alebo miláčik-maznáčik, ale telo pripútané k nesmrteľnej duši. Byť rodičom je vážna a zodpovedná vec. Mať dieťa je odovzdanie sa a nasadenie na celý život. Dokonca aj keď dieťa už dospeje a založí si vlastnú rodinu, dobrý rodič má stále oň vážny záujem. Dobrý rodič má záujem o dieťa po celý život.

Často so svojimi štyrmi deťmi hovorím o Božích veciach. Hľadám, ako im poradiť vo veciach v tomto svete. Mój starší syn je už vyšší odo mňa, ale ja mu stále ostávam oporou a poradcom vo veľkých potrebách jeho života. Nenechal som ho len tak samého odísť do života.

V starozákonnej dobe manželský pár, ktorý nemal dieťa, prežíval, že je pod súdom. Tak to môžeme čítať v 1. Mojžišovej 20:18 (Pán zavrel lono karhajúc) a v 1. Samuelovej v 1. kapitole (Pán zavrel Annino lono, ale s tým cieľom, aby ju mohol pritiahnuť k sebe, a aby čakala na Bohom naplánovaný čas.) Podobne aj v Novom zákone to čítame o matke Jána Krstiteľa, ktorá tiež musela čakať na Bohom pripravený zvláštny čas. Preto narodenie dieťaťa, tá šťastná udalosť

a časovanie v tejto veci, musí byť nechané na Božiu zvrchovanosť (suverenitu). Deti sú dedičstvom od Hospodina (Žalm 127:3) a rodičovstvo potrebuje Božiu múdrosť.

Písma hovoria rodičom, ako majú vychovávať deti, aby mohli byť užitočné aj vo svete, a boli pripravené pre život vo svete, do ktorého ešte len prídu. Musíme držať rovnováhu na správnom mieste. Veci, ktoré sú neviditeľné, sú večné a veci, ktoré sú viditeľné, sú dočasné. Toto musí byť celý čas v našich mysliach a pri nás ako rodičoch. *„Vyučuj mládenca podľa spôsobu jeho cesty; potom aj keď sa zostarie, neuchýli sa od nej.“* (Príslovie 22:6).

Nesmieme prepadnúť panike, ak naše deti neprídu k viere ešte za mlada. Boh je zvrchovaný a tu Písmo hovorí, že ak sú vyučené v spôsobe, akým majú kráčať, potom keď zostarnú, neuchýlia sa od Božej cesty. To ešte, samozrejme, neznamená samo o sebe, že každé dieťa sa stane veriacim, ale dáva to motív žiť v nádeji.

V Prísloví 29:15 je veľmi nepopulárna rada, inštrukcia: *„Prút a káranie dáva múdrosť; ale rozpustilé decko robí svojej matke hanbu.“* Nikto neodporúča mlátenie dieťaťa, ubližovanie mu a ruinovanie ho, ale Písmo hovorí, že prút opravy a pokarhania musí byť použitý. Rovnako tu čítame, že dieťa odkázané na seba samé prinesie hanbu matke. Po celom svete je rodičovská autorita podkopaná. Rodičia sú prestrašení a v rozpakoch, keď majú svoje deti fyzicky pokarhať.

Verš Efezským 6:4 je rovnako vhodný na zváženie. Hovorí, že svoje deti máme vychovávať v prirodzenej kázni Pána. To

znamená, že ich máme cvičiť, vzdelávať a vychovávať v Písmach. Ak je ktokoľvek, kto sa ožení alebo vydá a privedie na svet deti, tak jeho požehnanie jednoty s deťmi je v tom, že deti sú pre neho misijné pole. Máme ísť do celého sveta a kázať evanjelium, ale pritom nemáme zanedbať našu vlastnú vinicu. Boh dáva rodičom deti a naša primárna zodpovednosť je vychovávať ich v Písmach a priviesť ich ku Kristovi.

Tí z vás, ktorí v budúcnosti budete mať deti, modlite sa za ne. Nech vaše deti vidia, ako sa vy modlíte. Dajte im vidieť, že Boží trón milosti je pre vás dôležitý. Dajte im vidieť ten rodinný oltár, keď sa spolu modlíte a chváľte v domácnosti, i chodíte pravidelne na zhromaždenia v cirkvi. To nie je len občasná záležitosť, ale to je ešte dôležitejšie, než ísť ďalší deň do práce. Dajte im vidieť, že ste skutoční, aby vo vás mali pobožný príklad.

Ako rodičia máme pamätať na niekoľko vecí:

Prvá vec, ktorú si máme pamätať je, že naše drahé deti sú vyformované v Adamovi, majú hriešnu prirodzenosť. Keď sa moje prvé dieťa narodilo pred 50 rokmi, prišla k nám jedna stará dáma, pozrela sa do kolísky a povedala: „Či nie je nevinné?!“ Mohlo sa zdať, že naše dieťa je nevinné, ale vo mne bolo poznanie, že môj drahý prvorođený má ďaleko od nevinnosti, lebo sa narodil v hriechu a bol formovaný v neprávosti a mal zlú, hriešnu prirodzenosť, ktorá ho smerovala do pekelného ohňa, bez nádeje a bez Boha. Musíme pamätať na to, že nech akokoľvek budeme ľúbiť svoje deti, oni vo svojej adamovskej prirodzenosti, s ktorou sa rodia, sú stroskotané, skazené a porušené. Tak

isto potrebujeme chápať, že prostredie sveta je proti nám. Zákonné úpravy sú proti nám. Systém vzdelávania je proti nám. Spoločnosť je proti nám. Mužovia a ženy tam, vonku, nám neprídu pomôcť, preto my musíme byť úplne oddelení od ich spôsoby zmýšľania.

Často sa nám iní kresťania vo výchove našich detí stanú prekážkou, lebo iní kresťan môže byť laxný, voľný a nebude mať také normy ako my, alebo ako má Biblia. Ak potrebujeme radu pre výchovu, môžeme ju získať aj od iných kresťanov, ale každú radu musíme postaviť na kameň Božieho slova. Ak Boží súd nesúhlasí s radou, ktorej sa nám dostalo, potom nech má Boh pravdu vo svojom súde a nech každý človek je luhár a klamár (Rímskym3:4).

Pamätajme na to, aby sme sa modlili za naše deti. Ako som už predtým hovoril, keď som sa dotýkal vážnosti modlitby. Nech vaše deti počujú, ako sa v celej vážnosti modlíte za to, aby sa znovu narodili. Dajte im porozumieť, že aj keď ste v Kristovi, vy sami ich nemôžete zachrániť, ale máte priamy prístup k Otcovi skrze Ježiša Krista, jeho Syna, a že je to Kristus, ktorý je schopný priniesť aj do ich života večné dobro a večnú záchranu. Najlepšie, čo môžete urobiť je odovzdať, poručiť, svoje deti Pánovi.

Rodičovstvo prináša, alebo môže priniesť, veľa radosti. Veľká radosť je vždy prítomná okolo rastu a rozvoja vašich detí vidiac ich nasledovať Pána. Je to veľká radosť, keď zostávajú verní a pevní vo vnútri vašej a neskôr aj svojej rodiny. Veľká radosť je v tom, keď vidíte, ako sa stávajú zodpovednými členmi spoločnosti, ako šťastne vstúpili do manželstva, ako priviedli na svet ďalšie

potomstvo. Ale najlepším dôvodom na radosť je: „*Väčšej radosti nad to nemám, než aby som počul, že moje deti chodia v pravde.*“ (3. Jánov 1:4). Akékoľvek budú mať úspechy v tomto svete, akokoľvek vysoko môžu spoločensky vystúpiť, všetko, všetko, všetko je poddané tomu, aby poznali Boha.

Rodičovstvo môže byť ale tiež spojené s mnohými starosťami. Deti sa nemusia tešiť najlepšiemu zdraviu. Nemusia byť všetky obdarované na vzdelanie. Môžu padnúť, upadnúť do zlej spoločnosti a do ťažkých hriechov. Môžu sa nevhodne, nesprávne oženiť či vydať sa. V tomto všetkom sú radosti a smútky. Ale pamätaj na jednu vec, že Pán je Kráľom. Pán Boh je stále na tróne a on pamätá na svojich vlastných. Jeho zaslúbenia sú pravdivé a pamätaj, že on na teba nezabudne.

Maj starosť o to, aby si používal Písma ako návod. Aby si vedel, ako vystrojiť svoje deti pre školu, na prácu, na manželstvo a na smrť. Nauč ich

tomu, ako majú žiť a ako majú zomrieť a predovšetkým tomu nauč sám seba. To je tá najdôležitejšia vec: Vedieť, ako zomrieť. Priprav ich na tú hodinu, v ktorej musíme odísť z tohto sveta, v ktorej sa budeme musieť rozlúčiť so všetkým, čo nám bolo najdrahšie. Život, so všetkými svojimi najlepšimi nádejami, sa v tej chvíli bude zdať ako ničotnosť.

Ako sa môžu naučiť vedieť ako zomrieť? Tým, že budú mať večný život skrze vieru v nášho Pána Ježiša Krista. Pamätaj na to, že veľa z toho, čo oni uvidia na tebe, budú napodobňovať a vnášať do svojho života. Dovoľ im skrze teba vidieť živé, opravdivé kresťanstvo.

Život do manželstva prináša veľa tlakov. Manželstvo je úctivý stav, plný dôstojnosti. Je na celý život a nie len dovtedy, kým trvá počiatkové vzrušenie a nadšenie, alebo kým sa manželia nezačnú nudiť. Rodičia sa, ak (len) budú žiť blízko k Pánovi a jeden k druhému, nebudú nikdy chcieť rozviesť, pretože (týmto) budú schopní znášať tlaky ži-

vota. Tie vtedy spôsobia to, že ešte viac prilnú jeden k druhému a budú spolu prichádzať k Božiemu stolcu v modlitbe a spoločne budú obidvaja prinášať svoje duše Bohu. Rodina, ktorá sa modlí, zostáva pohromade. Rozvod sa má vnímať ako katastrofa so všetkými jeho otrasnými následkami.

To, čo vidím, je nasledovné: Kde obidvaja partneri v manželstve žijú podľa návodu Písma a Písmo ovláda ich životy po všetkých stránkach, nebudú nikdy potrebovať zaoberať sa témou rozvodu, lebo rozvod je téma, ktorá by mala správne patriť do satanovho kráľovstva. Kresťania sú ale v Kristovom kráľovstve a Kristus je hlava Cirkvi. Mojžiš dovolil rozvod kvôli tvrdosti ľudského srdca, ale ako môžu tí, ktorých kamenné srdce bolo nahradené mäsitým srdcom, čo len na chvíľu uvažovať o možnosti takej situácie? Rozvod je tragédia. Má

neopísateľné dôsledky na jednotlivca, predovšetkým na deti. Nech by dôvod pre rozvod bol akýkoľvek, v jeho pozadí leží hriech. Zlyhávame, padáme, ale naša dôvera je v Bohu, ktorý nás zachováva a spôsobuje to, aby sme boli tými, ktorými máme byť.

Každý jeden z nás potrebuje pravidlo, podľa ktorého bude žiť, návod na vedenie. Písma samotné poskytujú takýto manuál a riadia kroky zbožného, ba dokonca ovplyvňujú smerom k dobrému ešte aj bezbožného, ktorý by hľadal podľa nich žiť.

Nech nám Boh dá milosť, brat tento návod, manuál, veľmi vážne či už sme v manželstve, alebo sa doň ešte len chystáme vstúpiť. Máme žiť ako účastníci evanjelia a nemáme priniesť žiadnu hanbu ani pohanenie na Kristove plány a zámery.

Philip Slater

O manželstve v dejinách ľudstva

Postoj ľudskej spoločnosti k manželstvu v rôznych krajinách a v rôznych náboženských spoločenstvách môže byť veľmi rozdielny a počas dejinného vývoja sa môže výrazne meniť, čoho sme svedkami aj v súčasnosti. Dokonca sa tento postoj môže líšiť a líši sa aj v cirkvi, od zboru k zboru, či od denominácie k denominácii. Pre Božie deti, nasledovníkov Ježiša Krista, by mal byť autoritatívne záväzný Boží postoj k manželstvu, vyjadrený v jeho slove, a postoj nášho Pána, Ježiša Krista.

Pre akékoľvek úvahy o manželstve je pevným východiskovým bodom ustanovenie manželstva na počiatku dejín ľudstva: Manželstvo neustanovil človek svojou vôľou či svojim rozhodnutím. Manželstvo ustanovil Boh už pri stvorení človeka: „*Preto opustí muž svojho otca a svoju mat' a bude lnúť k svojej*

žene, a budú jedno telo.“ (1. Mojžišova 2:24). Manželstvo je viac než len zmluvný vzťah medzi mužom a ženou. Manželstvom vzniká najtesnejšie možné spojenie dvoch stvorených bytostí, kedy dvaja sa stávajú jedným. Manželstvo je súčasťou Božieho stvoriteľského plánu (pozri tiež 1. Mojžišova 1:28).

Človek bol stvorený ako muž a žena a títo dvaja sú v jedno. Táto jednota je viac než len splynutie pri pohlavnom súžití. Toto telesné spojenie je tesné prepojenie bytia (existencie) muža a bytia (jestvovania) ženy do jedného bytia. Spojenie „dvaja budú v jedno“ má rozmer aj duševného a duchovného spojenia. V manželstve ide o splynutie celej bytosti muža a celej bytosti ženy v jedno. Muž je bez ženy nekompletný. Žena pre muža predstavuje doplnok vo forme „pomoci jemu rovnjej“. Ani žena by nemohla byť bez muža, lebo je od muža odvodená (je vzatá z muža) a je stvorená pre muža. Preto ani muž bez ženy, ani žena bez muža (1. Korintským 11:11). Navyše spojenie muža a ženy ako dvoch v jedno je veľkým predobrazom a znamením dokonalého manželského spojenia Cirkvi ako nevesty a Pána Ježiša ako ženicha (Efezským 5:31-32).

Manželstvo je Božie ustanovenie, ktoré sa týka každého človeka, nie je predmetom vykúpenia. Boh teda vyžaduje dodržanie manželskej zmluvy od všetkých, nielen od vykúpených (spasených) ľudí. Preto sa Božie prikázania o zachovaní manželstva a o zániku manželského zväzku budú vzťahovať rovnako a bez rozdielu na nespasených ľudí ako aj na vykúpených, teda na Božie deti.

Manželstvo do pádu

Pred pádom človeka do hriechu mohli Adam a Eva zažívať požehnanie manželského zväzku tak, ako ho Boh zamýšľal. Adam zažíval požehnanie z toho, že má pomoc jemu rovnú a že je kompletný. Eva zažívala to, že je nad ňou dokonalá mužská hlava (autorita), s ktorou je dokonale v jedno. V tomto man-

želstve bola láska, neboli žiadne hádky, nedorozumenia, sklamaná, frustrácia, horkosť, zlosť, apatia, vzbura.

Manželstvo po páde

Od pádu prvého človeka do hriechu a od uvalenia Božej kľatby je aj inštitúcia manželstva v problémoch. Zápasí s hriechom a je pod kľatbou uvalenou na človeka a tvorstvo pre ľudskú vzbura. Od tohto okamihu existujú vo vzťahu medzi mužom a ženou, a preto aj vo vzťahu medzi manželmi, problémy a frustrácia. Medzi mužom a ženou všeobecne existuje pokušenie a zvod zlej žiadosti. Medzi manželmi existuje stav (Genezis 3:16), kedy „muž panuje nad ženou a túžba ženy sa nesie k jej mužovi“. Boží postoj k manželskému ustanoveniu sa však pádom do hriechu nemení. Mení sa stav ľudstva a situácia padlých ľudí. To sa prejavuje aj v manželstve. Božie ustanovenie a požiadavky na manželstvo však zostávajú nezmenené.

Manželstvo v ére Mojžišovho zákona

V ére Mojžišovho zákona sa očividne diali rozvody a vstupovanie do nového manželstva. Vieme to podľa toho, že Mojžišov zákon tieto situácie spomína a spravuje (5. Mojžišova 24:1-4): „*Keď si niekto vezme ženu a ožení sa s ňou, a keď sa volá kedy stane, že nenájde milosti v jeho očiach, lebo našiel nejakú mrzkú vec na nej a napíše¹⁾ jej rozvodný list a dá ho do jej ruky a vyženie ju zo svojho domu, a ona vyjdúc z jeho domu pôjde a vydá sa za iného muža, a keď ju bude nenávidieť i ten druhý muž a napíše jej rozvodný list a dá do jej ruky a vyženie ju zo svojho domu, alebo keď zomrie ten druhý muž, ktorý si ju bol vzal za ženu, nebude si ju*

môcť ten jej prvý muž, ktorý ju zahnal, zase vziať, aby mu bola ženou, keď už bola poškrvnená, lebo je to ohavnosťou pred Hospodinom, a neučiníš toho, aby hrešila zem, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh, do dedičstva“. Táto pasáž Písma je veľmi často chápaná ako taká, ktorá schvaľuje rozvod a aj vstup do nového manželstva. Je to ale naozaj tak? Aká je štruktúra tejto pasáže?

Prvá časť pasáže, ktorá spomína dva sobáše a dva rozvody je opis okolností (udalostí), nie je to ani príkaz, ani zákaz, ani schválenie stavu. Druhá časť pasáže predstavuje príkazanie, ktoré je aplikované do okolností (udalostí) opísaných v prvej časti pasáže, a síce, že dvakrát rozvedená žena sa nesmie vrátiť k prvému manželovi. Toto je zakázané.

Ľahšie si štruktúru tejto pasáže, „opis situácie – príkazanie v danej situácii“, ozrejníme na jednoduchšom príklade z 2. Mojžišovej 22:4: „*Keď sa nájde ukradnuté v jeho ruke, už či je to vól či osol či nejaké dobytča, a je živé, nahradí dvojnásobne“.* Prvá časť verša je opis situácie (okolností), druhá časť verša je príkazanie čo sa musí v danej situácii podľa Mojžišovho zákona urobiť. Zaiste by nikoho nenapadlo vykladať tento verš tak, že Mojžišov zákon dovoľuje kraďnúť. Rovnako sme na tom aj s výkladom pasáže 5. Mojžišovej 21:1-4. Výrazy „keď“ a „keď sa voľakedy stane“ predstavujú opis situácie (okolností), nepredstavujú ani zákaz, ani schválenie, ani príkazanie. Otázku kraďnutia v súvislosti s 2. Mojžišovou 22:4, rieši explicitne (výslovne) iné príkazanie Mojžišovho zákona. Máme takéto explicitné (výslovné) príkazanie Mojžišovho zákona aj pre záležitosť rozvodu a vstu-

pu do nového manželstva? Nemáme priamo vo forme príkázania Mojžišovho zákona, ale máme ako prorocky zjavené Božie slovo platné v ére Mojžišovho zákona: „*a proti žene svojej mladosti nech sa niktorý nedopustí nevery. Lebo nenávidím rozvodu, hovorí Hospodin“* (Malachiáš 2:15-16). Ak Boh nenávidí rozvod (Malachiáš 2:16), potom Boh rozvod neschvaľuje, a teda ani pasáž 5. Mojžišovej 24:1-4 rozvod neschvaľuje, a preto ju ani nemôže vykladať tak, že v Mojžišovej ére bol rozvod Bohom schválený. Ak to takto platí o rozvode, platí to rovnako aj o vstupe do nového manželstva, pretože štruktúra pasáže 5. Mojžišovej 24:1-4 je rovnaká ako vzťahom na rozvod, tak aj vzťahom na vstup do nového manželstva – oboje predstavuje opis vzniknutých okolností (situácie), ale nepredstavuje to schválenie.

Ďalším dôležitým vodidlom pre náš výklad je fakt, že v 5. Mojžišovej 24:4 je žena, ktorá by sa pokúsila vrátiť k prvému manželovi po rozvode (alebo ovdovení) s druhým manželom, označená ako „poškrvnená“. Poškrvnila sa tým, že sa spojila v jedno telo s druhým mužom (druhým manželom). A to je dôvod, prečo ju prvý muž nesmie prijať naspäť za ženu. Toto je v harmónii s novozmluvným učením, že vstup do nového manželstva znamená cudzoloženie.

Nakoniec nás už na ére Mojžišovho zákona bude udivovať len to, že Boh v tejto ére rozvod a vstup do nového manželstva nezakázal explicitne (výslovne) príkazaním Mojžišovho zákona, ale že takéto konanie len mierne upravuje príkazaním z 5. Mojžišovej 24:1-4, čím očividne toleruje, trpí a z pripustenia znáša rozvody a nové manželstvá. Je to

situácia úplne analogická ako situácia s mnohoženstvom (polygamiou). Božie ustanovenie manželstva je jeden muž a jedna žena tvoriaci jedno telo, nie jeden muž a štyri ženy tvoriaci jedno telo. A predsa Boh stav polygamie v starozmluvnej ére z pripustenia znáša, dočasne na tú dobu strpí. Rovnako tak aj manželstvo. Aj počas éry Mojžišovho zákona platí Božie ustanovenie manželstva ako spojenie jedného muža a jednej ženy, ktoré zaniká len smrťou jedného z manželských partnerov, a ktoré človek nemôže rozpojiť prepustením manželky. Manželstvo teda nie je záležitosť metódy *pokusu a omylu* zo strany muža a ženy, a predsa Boh v Mojžišovej ére rozvod a vstup do nového manželstva z pripustenia znáša.

Definitívne svetlo do tejto záležitosti vnáša Pán Ježiš, keď túto vec vykladá nasledovne: „*Mojžiš vám dovolil pre tvrdosť vášho srdca prepustiť vaše ženy, ale od počiatku nebolo tak*“ (Matúš 19:8). Obdobie Mojžišovho zákona bolo aj obdobím, v ktorom pre tvrdosť ľudského srdca Mojžiš dovolil napísať rozvodový list (Marek 10:4-5), ale od počiatku to nebolo tak (Marek 10:6). V tomto období Boh pripustil a znášal rozvod a vstup do nového manželstva, ale od počiatku ich stvoril ako muža a ženu a manželstvom ich spojil v jedno telo, „*takže už nie sú dvoje, ale jedno telo*“ (Marek 10:8). Preto Pán Ježiš hovorí: „*Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje!*“ (Marek 10:9). Boh rozvod nenávidí (Malachiáš 2:16) – a to platí stále, aj v novozmluvnom období. Keď Boh celé obdobie už od stvorenia nenávidí rozvod, a tak to je až do dnešných dní, rovnako to platí aj o vstupe do ďalšieho manželstva po

rozvode (kým predchádzajúci partner žije). Boh svoje dielo manželstva a ustanovenia nezmenil a pokiaľ trvá táto Zem, tak manželská zmluva, ktorou sa muž a žena stávajú jedným telom, sa neruší rozvodom. Ruší sa len smrťou jedného z manželských partnerov (1. Korintským 7:39 a Rímskym 7:1-3!).

Vo svetle Novej zmluvy už rozumieme, že zákon (Mojžišov zákon) bol pridaný pre prestúpenia (Galatským 3:19), teda kvôli neposlušnosti, že je pre bezbožných (1. Timoteovi 1:9), a že bol pestúnom, ktorý mal v plnosti odhaliť ľudský hriech a priviesť človeka k spáse (Galatským 3:24-35). Toto nám pomôže porozumieť niektorým špecifikám (zvláštnostiam) toho, ako Boh konal s človekom v otázke brania človeka na zodpovednosť vo veci manželstva (ako Božieho ustanovenia) v ére Mojžišovho zákona. Prečo to tak bolo, čo to znamená, aké je z toho poučenie (doktrínalne odvodenie), a ako sa to vzťahuje na Boží ľud Novej zmluvy, to všetko vysvetlil a uzavrel raz a navždy Pán Ježiš vo svojom vlastnom výklade a vyučovaní o manželstve ešte počas svojej služby v tele tu na Zemi. Jeho výklad a učenie v ďalšom presne zachovali apoštoli (bez výnimky) a aplikovali ho na širšie súvislosti a okolnosti v apoštolskom učení – v epištolách.

Učenie Pána Ježiša Krista o manželstve

Pán Ježiš postavil celé svoje učenie o manželstve na pôvodnom Božom ustanovení manželstva pri stvorení človeka ako muža a ženy a toto ustanovenie potvrdzuje (prehlasuje) ako večne platné a nemenné, pričom nedával priestor pre žiadnu výnimku (Matúš 5:31-32, 19:3-9;

Lukáš 16:18; Marek 10:2-12). Zároveň vysvetlil, čo sa dialo za éry Mojžiša, prečo Mojžiš dal tie prikázania o manželstve a rozvode, ktoré dal. Pán Ježiš jasne vyjadril, že manželstvo ustanovil Boh a nie človek, a preto človek manželstvo nemôže rozdeliť: „*A teda toho, čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje!*“ (Matúš 19:6). Manželstvo (ako zmluva a ako spojenie dvoch v jedno) zaniká len smrťou jedného z manželských partnerov (Rímskym 7; 1. Korinským 7) – nezaniká rozvodom. Kvôli otázkam učeníkov a kvôli pokúšaniam od farizejov Pán Ježiš rieši aj otázku prepustenia manželského partnera, otázku rozvodu. Jeho odpoveď je jasná.

Jediný Bohom povolený prípad prepustenia manželského partnera (rozvodu) je prípad, kedy sa manželský partner (ten čo môže byť prepustený) dopustil cudzoložstva. Takéto prepustenie, či rozvod, však neznamená zánik či anulovanie manželskej zmluvy a slobodu uzavrieť nové manželstvo, čo si o chvíľu ukážeme z výkladu samotného Pána Ježiša. Akýkoľvek iný dôvod pre prepustenie (rozvod) je hriechom, ktorý spočíva v tom, že prepustený partner je vedený do smilstva (vystavený cudzoložstvu pre nenaplnenú sexuálnu potrebu v legitímnom vzťahu), pričom tento hriech predstavuje ľudskú vzburu, kedy človek sám „ruší“ manželské ustanovenie, ktoré ustanovil Boh. „Ruší zmluvu manželstva“ (človek), ktorá je však rozvodom z Božieho stanoviska nezrušiteľná (lebo jej manžel ešte žije; pozri 1. Korinským 7:39; a tiež preto, lebo kým jej manžel ešte žije je stále v zákone muža/manžela; pozri Rímskym 7:2; pozri aj Rímskym 7:1-2 – „vydatá žena je priviazaná

k živému mužovi/manželovi zákonom pokiaľ žije jej muž/manžel“ – rozumie sa ním legitímny manžel a tým je manžel z prvého sobáša) a pošliapava spojenie dvoch v jedno, ktoré učinil Boh (Malačiáš 2:14).

V súčasnosti je v cirkvi dost' rozšírený výklad Matúša 19, že „nevinná strana“, to jest strana, voči ktorej sa partner dopustil cudzoložstva, má právo vstúpiť do nového manželstva. Ako dôvod pre toto sa uvádza, že vo verši Matúš 19:9 Pán Ježiš nevzťahuje text „*ktokoľvek by prepustil svoju ženu pre inú príčinu ako pre smilstvo...*“ len na rozvod, ale aj na zosobášenie sa s novou manželkou: „*...a vzal by si za ženu inú...*“. Ak by sme mali vychádzať len z tohto jedného textu, nemali by sme istotu, či Pán Ježiš pre „nevinnú stranu“ legitimizuje len rozvod (prepustenie manželského partnera) alebo súčasne aj rozvod a aj vstup do nového manželstva. Vysvetlenie a rozriešenie tejto boľavej dilemy ponúka sám Pán Ježiš v závere tohto istého verša: „*...a ten, ktorý si vezme za ženu prepustenú, cudzolož!*“ Rovnako to učia aj ďalšie texty, napr. Marek 10:11-12, Lukáš 16:18, v ktorých sa dokonca ani samostatne nerieši prípad „nevinnej strany“. Aj podľa záveru verša Matúš 19:9 „nevinná strana“, manželka, ktorú muž prepustil pre akúkoľvek „nelegitímnu príčinu“ (čokoľvek iné ako jej cudzoložstvo), ak sa s ňou ožení iný muž, bude to nelegitímne manželstvo, lebo to bude cudzoložstvo. Záver verša Matúš 19:9 univerzálne vylučuje možnosť vstupu do nového manželstva, dokonca aj pre „nevinnú stranu“ – pozri tiež Marek 10:11-12, ktoré nedávajú žiaden

priestor pre ďalší sobáš rozvedených či pre „nevinnú alebo vinnú stranu“.

Je nesprávne vykladať pasáž z Matúša 19 ako učenie Pána Ježiša umožňujúce vstup do nového manželstva po rozvode, dokonca aj v prípade „nevinnej strany“. Nech nám neunikne ani ten dôležitý fakt, že keď tú istú vec Pán Ježiš rieši v Matúšovi 5:31-32, tak sa neodvoláva na Mojžišov zákon slovami „*Je napísané*“, ale použije slová „*Taktiež bolo povedané ... Ale ja vám hovorím*“. Je to jeho typická rétorika z kázne na hore, kedy ukončuje stav „pripustenia a znášania (trpenia)“ pre tvrdosť ich srdca odklonený od Božej vôle a nastoľuje stav pôvodnej Božej vôle o manželstve z počiatku ustanovenia manželstva pri stvorení.

Týmto je učenie celej Novej zmluvy, učenie Pána Ježiša a učenie apoštolov, o tom, že manželstvo je nezrušiteľné bez výnimky a zaniká len smrťou jedného z manželov, ucelené, kompaktné

a konzistentné. Zároveň vysvetľuje, čo je rozvod (prepustenie manželského partnera): nie je to zánik manželskej zmluvy, je to prerušenie (zastavenie) sexuálneho spolunažívania a prerušenie (zastavenie) spoluzitia v jednej domácnosti. Rozvedení majú zostať už navždy neženatí, resp. nevydaté, alebo ak je to možné, majú sa zmieriť a obnoviť pôvodné manželské spoluzitie (1. Korintským 7:11). Takto to učia apoštoli, ktorí konzistentne rozvíjajú učenie Pána Ježiša o manželstve, ako pre prípad keď došlo k manželskej nevere (cudzoložstvu), tak aj pre prípad neznesiteľného zmiešaného manželstva, kde veriaci nie je rabom neveriaceho (manželstvo veriaceho s neveriacim, kedy manželstvo bolo uzavreté ešte pred obrátením jedného z manželov).

Celá téma rozvodu je Pánovi Ježišovi nastolená vzhľadom na éru Mojžišovho zákona. Farizeji sa snažia lapiť Pána Ježiša do pasce, kde by ho mohli obviniť z popretia Mojžišovho zákona alebo zapretia Mojžiša ako proroka, čo by im dalo dôvod odmietnuť Ježiša ako Mesiáša. Učenci sa zase pýtajú preto (Marek 10), lebo v tom chcú mať jasno. Pánova odpoveď je jednoduchá a jasná. Za éry Mojžiša bol rozvod a vstup do nového manželstva z pripustenia, Boh to/ich strpel, pre „*tvrdosť ľudského srdca*“ dokonca pre tvrdosť srdca tých, ktorí mali na zemi reprezentovať Boží ľud (Izrael aj bez abrahámovskej viery, Izrael s obriezku na tele bez obrezaného srdca): „*Mojžiš vám dovolil pre tvrdosť vášho srdca*“ (Matúš 19:8). Vykúpený Boží ľud, Cirkev, dostal nové mäsité srdcia, na ktorých je Boží zákon zapísaný. Zno-

vuzrodení nemôžu v otázke rozvodu a manželstva argumentovať Mojžišovým zákonom, že podľa Mojžišovho zákona existoval rozvodný list a vstup do nového manželstva a nemôžu tento postup aplikovať na seba z dvoch dôvodov:

- 1) Nie sú pod Mojžišovskou zmluvou (pod Mojžišovým zákonom), ale pod Novou zmluvou (v zákone Kristu), a
- 2) nemôžu sa ospravedľovať a obhajovať tvrdosťou svojho srdca, lebo majú od Pána učinenu obriezku srdca.

Pomerne rozšírené je v cirkvi pri otázke možného vstupu do nového manželstva aj chápanie, v ktorom sa robí rozdiel, či rozvod nastal pred obrátením alebo po obrátení, po línii, že rozvod je hriech, ale pri obrátení je znovuzrodenému každý hriech odpustený, čo mu dáva legitímnú možnosť opäť vstúpiť do manželstva. Tento prístup úplne ignoruje fakt, že ustanovenie manželstva ako manželskej zmluvy a ako spojenia muža a ženy v jedno telo, je otázka/vec stvorenia, stvorenia človeka a obrátenie, uverenie a odpustenie hriechov na tomto ustanovení nič nemení.

Novozmluvné učenie o manželstve

Novozmluvné učenie a novozmluvný zákon (Kristov zákon), podľa ktorého sme ako Božie deti povinní žiť a skrze dar Ducha a obriezku srdca aj uschopnení a zmocnení žiť, prišlo a bolo položené ako základ cez Pána Ježiša Krista (Židom 1:1). Pán Ježiš však z tohto novozmluvného zjavenia preniesol časť aj na apoštolov, ktorí ho skrze Kristovho Ducha dokončili, rozpracovali do detailov a zvestujú uzavreli. Túto skutočnosť Pán apoštolom oznámil, keď im slúbil svojho Ducha: „z môjho vezme a bude

zvestovať vám“ (Ján 16:12-15). Preto je učenie apoštolov o manželstve i o rozvode a vstupe do ďalšieho manželstva v dokonalej harmónii s učením Pána Ježiša. Apoštoli skrze Ducha pravdy rozpracovávajú učenie Pána Ježiša aj na situácie a okolnosti, ktoré Pán Ježiš priamo nepokryl, kým bol v tele a slúžil a vyučoval tu na Zemi. Apoštol Pavol preto prináša viaceré detaily učenia o manželstve a rozvode hlavne do situácií, ktoré vznikajú medzi pohanmi. Jeho učenie je však v dokonalej zhode s učením Pána Ježiša.

Novozmluvné učenie predstavuje manželstvo vznešenými a prísnyimi slovami, rovnako tak aj nedotknuteľnosť manželského zväzku (Židom 13:4; Rímskym 7:1-3; Kolosenským 3:18 a ďalej, Efezským 5:22-33; 1. Petrov 3:1-7) ukazujúc, že manželské spolužitie a spoločenstvo je založené na láske (*agapé*²⁾), ktorá je nosnou silou každého spoločenstva (pozri napr. 1. Petrov 2:17-25). Nie *erós*³⁾ tvorí manželské spoločenstvo, ale *agapé*. Základom, ktorý ľudskú lásku (*agapé*) robí vôbec možnou, a ktorý je jej meradlom, je podľa novozákonných spisov Božia láska. List Efezským (pozri 5:21-33) rozvíja túto myšlienku ďalej: Pre veriaceho v Ježiša Krista je prvotným základom a skutočnosťou (danosťou) každej manželskej lásky Kristova láska k jeho Cirkvi. Toto je prototyp manželstva a jeho miesto v súčasnej situácii sveta, v dobe Cirkvi.

Slobodní bez manželstva

Keď sme porozumeli tomu, že manželský stav ako spolužitie, v ktorom dochádza k spojeniu muža a ženy v jedno, je súčasťou stvoriteľského plánu a Bo-

žieho zámeru pre život človeka a trvá kým trvá tento svet a život v zemskom tele, tak chápeme, že manželstvo bude bežný spôsob, ako bude človek na tejto Zemi fungovať. Potrebujeme však ešte porozumieť, že pre spasených, pre Božie deti, kým sa Pán pre nás vráti, existuje ešte aj stav, ktorý predstavuje „vyšší princíp“ a „lepšiu voľbu“. Existujú „panici“ – slobodní bratia a slobodné sestry, ktorí sa z vlastnej vôle a vďaka daru od Pána rozhodli ostať slobodní, nevstúpiť do manželstva, aby svoj život mohli cele zasvätiť Božiemu kráľovstvu: „...*dobre by bolo človekovi nedotýkať sa ženy*“ (1. Korintským 7:1) a „*Si rozviazaný, prostý ženy? Nehľadaj ženy*“ (1. Korintským 7:27) a ďalej „*Ale to hovorím ako pripustenie a nie ako nariadenie. Lebo by som chcel, aby boli všetci ľudia ako i ja sám; ale každý má svoj vlastný dar od Boha, jeden tak a druhý inak. A však hovorím neženatým, nevydatým a vdovám, že dobre im, keď zostanú ako i ja*“ (1. Korintským 7:6-8).

Sú ľudia, ktorí majú dar zrieknuť sa manželstva v záujme Božieho kráľovstva (Matúš 19:12). Je to lepšia voľba než vstup do manželstva (1. Korintským 7:37-38): „*Ale ten, kto stojí pevný vo svojom srdci a nie je nútený, ale má moc ohľadom svojej vlastnej vôle a usúdil to vo svojom srdci, zachovať svoju pannu, dobre robí. A tak teda i ten, kto vydáva svoju pannu, dobre robí, i ten, kto nevydáva, lepšie robí*“. „Panna“ v týchto veršoch znamená „panenstvo“. Nedá sa však vybrať si túto voľbu a uskutočniť ju, ak brat či sestra takýto dar nemá od Pána. Ak takýto dar u seba nerozpoznáme, platí pre nás, že máme vstúpiť do manželstva, lebo kým sme na zemi v tele, sme

súčasťou tvorstva a boli sme stvorení tak, aby sme muž a žena boli jedno telo. Je to dôležité aj kvôli tomu, že ak nemáme dar zostať paniami, potom by sme horeli túžbou po žene a upadali by sme do hriechu sexuálnej nečistoty, smilstva a cudzoložstva: „*Ale ak sa nevedia zdržať, nech sa oženia, potážne vydajú, lebo je lepšie oženiť sa, potážne vydat' sa než horieť*“ (1. Korintským 7:9) a „*Ale pre smilstvá nech má každý svoju vlastnú ženu, a každá nech má svojho vlastného muža*“ (1. Korintským 7:2).

Manželstvo si musíme vysoko ctíť, opatrovať a pestovať: „*Muž nech preukazuje žene povinnú dobroprajnosť a podobne aj žena mužovi. Žena nemá v moci svojho vlastného tela, ale muž; a podobne ani muž nemá v moci svojho vlastného tela, ale žena. Neukracujte sa navzájom, iba ak čo z obapolného súhlasu na čas, aby ste stihli na pôst a na modlitbu, a zase sa vedno zídite, aby vás nepokúšal satan pre vašu nezdržanlivosť*“ (1. Korintským 7:3-5). O to viac si musíme manželstvo ctíť a zachovávať, že je obrazom manželstva Krista a Cirkvi (Efezským 5). To je dôvod, prečo človek nesmie manželstvo zrušiť či pošliapať prepustením manželského partnera (rozvodom): „*A ženatým, potážne vydatým, prikazujem, nie ja, ale Pán: Žena nech neodchádza od muža. A keby aj odišla, nech zostane nevydatá, alebo nech sa zmieri s mužom. A muž nech neopúšťa ženy*“ (1. Korintským 7:10-11).

Strasti a zápasy manželstva veriacich

Novozmluvné zjavenie nepredstavuje manželstvo po páde, kým sme ešte v zemskom tele, ako prechádzku rajskou záhradou, dokonca ani v prípade man-

želstva znovuzrodených, vykúpených. Apoštol Pavol poukazuje na to, že „pre terajšie ťažkosti“ by bolo lepšie zostať slobodným než sa oženiť či vydať (1. Korintským 7:26). „Terajšie ťažkosti“ predstavujú všetko to, čo vyplýva z toho, že telo ešte nie je vykúpené, a že žijeme ešte na zemi, ktorej vládne hriech a porušenie. Sme v tele, z ktorého by sme sa najradšej vystaňovali, aby sme mohli už byť s Pánom (2. Korintským 5:8), ale ešte to nejde, ešte musíme trpezlivo počkať a vytrvať, kým nám Pán pripraví príbytky, a kým sa vráti. Apoštol dokonca použije takéto slová o tých, ktorí budú v manželstve: „*ale takí budú mať trápenie v tele. No, ja vás šetrím*“ (1. Korintským 7:28). Preto aj manželstvo spasených, Božích detí, nebude fungovať samo od seba, automaticky. Preto ho musia títo dvaja budovať, ochraňovať, opatrovať a pestovať ako niečo zvláštne a veľmi cenné. Budú musieť zapojiť do toho svoju ochotu a vôľu až takú veľkú, aby platilo o každom z nich: „*S Kristom spolu ukrižovaný som a žijem už nie ja, ale žije vo mne Kristus, a to, čo teraz žijem v tele, vo viere Syna Božieho žijem, ktorý si ma zamiloval a vydal sám seba za mňa*“ (Galatským 2:20). Budú musieť Duchom mŕtvíť skutky tela, zapierať samých seba, niest' svoj kríž. Budú sa musieť riadiť zákonom Kristovým o manželstve, ktorý je vyjadrený v pasážach novozmluvného učenia týkajúcich sa manželstva a manželského spoluzitia, úlohy ženy v manželstve a úlohy muža v manželstve, pričom najvyšším vzorom pre muža bude Kristus ako manžel svojej nevesty (Cirkevi) a vzorom ženy bude Cirkev ako Kristova manželka (Efezským 5).

Musíme si však dať aj pozor, aby sa manželstvo nestalo prekážkou oddania sa Bohu (1. Korintským 7:5+32-35; podobne aj Lukáš 14:20): „*Ale to hovorme, bratia, že čas je krátky, aby ostatne aj tí, ktorí majú ženy, boli, ako keby ich nemali*“ (1. Korintským 7:29). Týmto ale apoštol neučí, že muži môžu zanedbávať svoje ženy (a naopak). Učí tu vyšší princíp. Ako sme už ukázali vyššie, manželstvo si treba veľmi veľmi ceniť a pestovať. Nad to však je ešte oveľa dôležitejšie oddať sa Bohu ako živi z mŕtvych a svoje údy za nástroje spravodlivosti a starať sa o veci Božieho kráľovstva viac ako o zemské veci spojené s manželským spoluzitím (1. Korintským 7:32-34): „*A chcel by som, aby ste boli bez starostí. Neženatý stará sa o to, čo je Pánovo, ako by sa ľúbil Pánovi; ale ten, kto sa oženil, stará sa o veci sveta, ako by sa ľúbil žene. A je rozdiel aj medzi ženou a pannou. Nevydatá sa stará o to, čo je Pánovo, aby bola svätá i telom i duchom; ale tá, ktorá sa vydala, stará sa o veci sveta, ako by sa ľúbila mužovi*“.

Vo veršoch 25 až 38 (1. Korintským 7) Pavol píše, čo si myslí o manželstve pre ťažkosti, ktoré človek má v „terajšom krátkom čase“ (porovnaj s Marek 12:25), ale asketické experimenty Pavol neschvaľuje (pozri verše 25 až 38). Vdova je voľná, môže sa znova vydať, ale „*blahoslavenejšie je, keď zostane nevydatá*“ (verš 39 a porovnaj s veršom 8 a Rímskym 7:2). Pavol si síce želá, aby sa veriaci neženili a nevydávali, (a to) kvôli tomu, aby boli oddanejší Pánovi a veciam Božieho kráľovstva (1. Korintským 7:1+7-8), lenže „*každý má svoj zvláštny dar od Boha*“ (verš 7). Aj napriek tomu z Pavlových slov v tomto liste, tak ako aj na iných miestach

(napr. v 1. liste Timoteovi 4:1-3), sa dá rozumieť, že všeobecný stav bez manželstva ešte teraz nenastal.

Zmiešané manželstvo

Už v starozmluvnej ére vidíme zjavenú Božiu vôľu, že ak je niekto Boží, má si voliť za manželského partnera človeka, ktorý je tiež Boží (patrí Bohu). Vidíme to na príklade, ako Abrahám a jeho semeno (synovia, ktorí majú abrahámovskú vieru) hľadajú manželky svojim synom len a výhradne „zo svojho ľudu“. V ére Mojžišovho zákona je zakázané izraelskému národu, ktorí reprezentujú Boží ľud, brať si za manželky cudzozemky, a vidíme, že táto vec je veľmi vážna v Božích očiach. Novozmluvné zjavenie nás učí jasne: Znovuzrodený (znovuzrodená) si za manželského partnera môže zvoliť len znovuzrodenú (znovuzrodeného), lebo manželstvo veriacich v Ježiša Krista musí byť „v Pánovi“ (1. Korintským 7:39). Inak to ani nemôže byť, keď rozumieme aké vzácné a významné je spojenie muža a ženy v jedno. Aké je spoločstvo tmy a svetla, Krista a Beliala?! Ako by fungovalo manželstvo, v ktorom jeden je živý a druhý je mŕtvy vo svojich hriechoch a prestúpeniach?! Ako bude fungovať, keď jeden je sluha Boží a druhý je otrokom hriechu? Ako bude fungovať, keď jeden miluje Pána a druhý miluje seba, zlú žiadosť a vzburu?

Preto, keď apoštol Pavol rieši situáciu so zmiešaným manželstvom, v ktorom je jeden manželský partner obrátený a druhý je neveriaci, rieši situáciu, ktorá vznikla tak, že v už existujúcom manželstve sa jeden z partnerov obrátil. Riešenie je nasledovné (1. Korintským 7:12-16): „*Ak má niektorý brat neveriacu*

ženu, a volí bývať s ním, nech jej neopúšťa. A zase žena, ktorá má neveriaceho muža, a on volí bývať s ňou, nech neopúšťa muža. Lebo neveriaci muž je posvätený ženou, a neveriaca žena je posvätená mužom, bratom. Ináče by vaše deti boli nečisté, ale teraz sú sväté. Ale ak neveriaci ide ta, nech ide. V takých veciach brat alebo sestra nie je rabom, ale ku pokoju nás povolal Boh. Lebo veď čo ty vieš, žena, či zachrániš muža? Alebo čo ty vieš, mužu, či zachrániš ženu?“

V zmiešanom manželstve môže nastať situácia, pre príčiny opísané vyššie, kedy je neznesiteľné a neúnosné ďalšie manželské spolužitie. V takejto situácii na základe a pre dôvody uvedené v 1. Korintským 7:12-16, rozvod zmiešaného manželstva je možný (je Písmom dovolený). Ani takýto rozvod však neznamená zánik manželstva ako zmluvy a otvorenie legitímnej možnosti pre rozvedených vstúpiť do nového manželstva, čo sme už skôr rozobrali. Takéto prepustenie či rozvod znamená prerušenie/zánik sexuálneho spolužitia manželov a prerušenie/zánik manželského spolužitia v jednej domácnosti. Aj pre túto situáciu platí apoštolské prikázanie zostať neženatý/nevydatá a ešte lepšie, zmieriť sa, ak sa to dá (1. Korintským 7:11)

Manželstvo na novej zemi a v novom nebi

V oslávenom tele manželstvo ako spojenie muža a ženy nebude existovať. Manželstvo je súčasťou stvorenia a tvorstva na tejto zemi. Spojenie muža a ženy v jedno zaniká smrťou jedného z manželských partnerov. Už aj z tejto skutočnosti je zrejmé, že po vzkriesení z mŕtvych nebude manželstva. S druhým

príchodom Krista príde nová doba sveta, večný život v oslávenom tele, nové nebo a nová Zem, v ktorej už nebude ženie a vydávanie sa (Marek 12:25). So skončením tohto sveta sa skončia aj

dejiny manželstva. Ale ten čas ešte neprišiel. Ešte aj dnes a práve dnes sú slová ustanovenia manželstva z dní stvorenia platné v plnom zmysle.

Peter Vajda a Drahoslav Vajda

Poznámky:

- 1) Vo svetle Matúša 5:31 je možné na tomto mieste rozumieť vystaveniu prepúšťacieho (rozvodového) listu od prvého manžela aj ako prikázanie, nie ako opis okolností, ako to aj prekladá evanjelický preklad a preklad kráľa Jakuba. Na našom výklade stavu z pripustenia v ére Mojžiša vo svetle učenia Pána Ježiša to však nič nezmení.
- 2) agapé (gréč.) – toto slovo vyjadruje najvyššiu a najušľachtilejšiu podobu lásky, ktorá vo svojom objekte vidí niečo nekonečne cenného. Gréčtina má pre lásku niekoľko výrazov.
- 3) erós (gréč.) – označuje pohlavnú lásku.

Pod'akovanie

Redakcia časopisu *Solas* ďakuje všetkým, ktorí nás podporovali svojimi modlitbami a finančnými darmi. Vďaka vašim ochotným modlitbám a finančným príspevkom môže časopis stále vychádzať. Obzvlášť ďakujeme stálym a pravidelným modlitebníkom a darcom za pretrvávajúcu podporu tejto vydavateľskej činnosti a služby.

Oprava

V čísle 19 na strane 13 došlo k preklepu pri označení Mojžišových kníh. Nesprávna citácia: „5. Mojžišova 31:13“ sa nachádza v ľavom stĺpci v prvom odseku odspodu a „5. Mojžišova 31:13“ v pravom stĺpci v prvom odseku odhora. Správne má byť: „2. Mojžišova 31:13“, resp. „2. Mojžišova 31:17“. Redakcia prosí čitateľov o ospravedlnenie za uvedený nedostatok.

Prosba redakcie

Prosíme čitateľov, aby v písomnom styku s redakciou nezabudli uviesť svoje meno a poštovú adresu, aby sme Vám mohli odpovedať a poďakovať sa. Žiaľ, na to občas zabúdate a redakcia Vám na Vaše milé a povzbudivé listy preto nemôže odpovedať alebo reagovať na Vaše podnety.

Milí priatelia a sympatizanti časopisu Solas!

Službu združenia Solas môžete podporiť aj svojimi 2 percentami z dane z príjmu. Tým nám pomôžete pokračovať vo vydávaní časopisu a šírení evanjelia.

Údaje, ktoré potrebujete uviesť do vášho daňového priznania – do oddielu „Údaje o prijímateľovi“:

IČO: 42064619

Právna forma: Občianske združenie

Obchodné meno (názov): SOLAS

Sídlo – ulica – číslo: Smreková 11

PSČ: 01007

Obec: Žilina

Ak sami nepodávate daňové priznanie:

Potrebné formuláre si môžete stiahnuť aj z web stránky združenia Solas (www.solas.sk).

Solas č. 21, 6. ročník, zima 2013

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7, IČO: 42064619. Je evidovaný ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.

Číslo 21 vyšlo 2. decembra 2013 v náklade: 2 710 výtlačkov.

Tlač: Alfa print, s.r.o. Martin, www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účet:

Z územia Slovenska: VÚB Žilina, číslo účtu: 2486916455/0200;

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Zo zahraničia: č. ú. v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455,

SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahošlav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, Smreková 11, 010 07 Žilina 7

Tel.: 0948 444 155;

e-mail: redakcia.solas@solas.sk

www.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

Solas

... anjel jej povedal:

*Neboj sa Mária, lebo si našla milosť u Boha
a hľa, počneš v živote a porodíš syna
a nazveš jeho meno Ježiš.*

*Ten bude veľký a bude sa volať
Synom Najvyššieho.*

Lukáš 1:30-32

Jedine Bohu patří sláva

Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj vašim časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.

www.solas.sk